

Pasitinkame 10-ąsias Lietuvos valstybės atkūrimo metines**VALSTYBĖS DEŠIMTMETIS**

Dr. Leonas Milčius
Kovo 11-osios Akto
signataras

Lyg ir nedaug, viso labo tik dešimtmetis, o jau istorija. Istorija, kurios pradžia yra Sąjūdis. Sąjūdžio metai mano kartai buvo vieni gražiausių, išpūdingiausių ir reikšmingiausių. Gal kaip pavasarį visi žiedai būna gražūs, visi žada derlių, taip ir Sąjūdis, atrodo, žadėjo lietuvių tautai ne tik laisvę, bet visai kitą, daug geresnį gyvenimą. Kitą gyvenimą tiek visam kraštui, tiek ir kiekvienam miesteliui, kaimui bei žmogui.

Gražus Sąjūdžio žydėjimas baigėsi, bet ne visi žiedai davė vaisius ir ne visi vaisiai šiandien subrendo tokie, kokių tikėjomės. Bet vis tik turime labai daug. Turime laisvą valstybę, demokratiją ir teisę rinktis. Gal kartais to pasirinkimo ir nėra daug, gal ir rinktis tinkamai neišmokome, tad dažnai apsigavę ir nusivylę, pykstame ant visų ir už viską, net ir ant pavasario, kad jis... ne tuos žiedus sukrovė.

Ir vis tik sugrįžkime prie jo, prie mūsų Sąjūdžio pavasario. Nesiimu daryti sunkiai

beaprepiamo darbo - peržvelgti tuos pokyčius, kurie per šį dešimtmetį įvyko Lietuvoje. Tam reikėtų labai daug laiko, nes kaip prieš dešimtmetį kiekviena diena buvo audringa, įdomi bei reikšminga, taip ir dabar niekas nesustojo ir nieko nėra beprasmiško. Gal tik vykstantys pokyčiai ne visada yra planuoti ar naudingi.

Suprantama, kad kiekvienoje Lietuvos kertelėje, kiekviename kaime ar miestelyje vyksta savas gyvenimas, susiklosto savi žmonių likimai, aplanko savi džiaugsmai ir nutinka savos negandos. Bet ir vieno iš jų dešimties metų laikotarpio apžvalga gali turėti nemažai bendro su tuo, kas per tą laiką vyko visoje Lietuvoje, kokios buvo ar yra žmonių nuotaikos, kuo jie gyvena.

Šalia Kauno, Nemuno ir Nevėžio santakoje įsikūręs Raudondvaris, kuriame gyvenau jau trisdešimt trejus metus, Lietuvos istorijos tėkmėje niekada nebuvo nuošalyje. Tad ir audringa Sąjūdžio pradžia, jo verpetai, galima sakyti, neaplenkė nė vieno raudondvariečio.

Matyt, kiekvienam žmogui ar darbui yra skirtas savo laikas ir savo vieta. Po 1988 metų liepos 9 d. surengto pirmojo masinio mitingo Vingio parke, kuriame daugiau negu žodžiai kalbėjo lyg jūra praskleidusių trispalvių šilkas, kurti Sąjūdžio grupes ir būti kartu tapo lygiai taip pat svarbu, kaip kvėpuoti ar jaustis tikru žmogumi. Po dviejų dienų - liepos 11-ąją iš 15 bendradarbių susidarė pirmoji Kauno rajone Lietu-

vos persitvarkymo Sąjūdžio Raudondvario iniciatyvinė grupė, kuri vėliau, liepos 19 d., padedant Valdui Katkui, dar Kauno architektų namuose pagal Kauno mieste įsikūrusių Sąjūdžio grupių eiliškumą buvo užregistruota 14-uoju numeriu. Po kelių mėnesių Raudondvario Sąjūdžio grupė narių skaičius išaugo net iki 91, o jam pritariančių ir pasiruošusių padėti buvo kiekvienoje įstaigoje bei organizacijoje. Reikėjo tik pakviesti ir žmonės ėjo, dirbo, aukojo pinigus, darbą ir laiką. Ar ažuolų sodinti, ar į Baltijos kelią, ar į gamtosauginį žygį, ar Baltijai apkabinti, ar Sąjūdžio spaudai platinti - visiems darbams užteko entuziazmo ir žmonių.

1989 metų birželio 14 d., žuvusiems tremtyje-atminti, Raudondvario bažnyčios šventoriuje buvo pastatyti brolių Sigito ir Arvydo Abramavičių sukurti trys simboliniai kryžiai, o tų pačių metų spalio 22 d. buvo surinkti ir perlaidoti Raudondvario apylinkėse žuvusių ir nukankintų rezistencijos kovotojų palikai. Jiems atminti pastatytas iš nerūdijančio plieno pagamintas kryžius, paminklinis akmuo ir paminklinė plokštė. Kadaiše šiukšlėmis apversta vieta tapo gražiai prižiūrimomis Rezistentų kapinėmis. Aš nežinau kito darbo, kurį su tokia meile ir užsidegimu būtų dirbę kelios dešimtys žmonių. Pastatyti paminklai - mažas atlygis žuvusiems, bet tai - paminklai ir gyviesiems, paminklai patiems gražiausiems Sąjūdžio metams.

Gerai, kad istorinė tautos atmintis Raudondvaryje liko



Pavasaris. Pražydo "kačiukai". Gerardo Juškėno nuotr.

nepamiršta visą dešimtmetį. Dabar tik pasidžiaugti tenka, kad instituto ir buvusio eksperimentinio ūkio vadovų bei daugelio kitų entuziastų dėka Raudondvaryje pavyko pastatyti iš tiesų gražų paminklą kompozitoriui Juozui Naujaliui. Gal kiek kukliau, bet paminkliniais koplytstulpiais vertai pagerbti buvę laisvės kovotojai: Kazimieras Ververskis, broliai Bagdonavičiai, Steigiamojo Seimo narys Viktoras Beržinskas. Gražią Sąjūdžio pradžią, jo dešimtmetį primins kas metai vis labiau ūgtelėjusi pačiame Raudondvaryje pasodinta ažuolų giraitė. Tai iš tiesų gražūs ir įsimintini darbai.

Atgavus nepriklausomybę, ne tik savų paminklų - istorinės atminties išsaugojimo - buvo norėta. Ne mažiau reikėjo ir reikia geresnio gyvenimo: darbo, butų, didesnių atlyginimų ir pensijų, realių galimybių įgyvendinti atsivėrusias didesnes laisves. Sunku, bet tenka pripažinti, kad tas kasdieninis gyvenimas į geresnę pusę nepasikeitė. Tiesa, beveik kiekviename gyvenvietės kampelyje atsiradę po didesnę ar mažesnę parduotuvę, kurioje beveik niekada nestokojama prekių. Seniai pamiršti kokie nors "talonai", kuriuos per vargus gavus, buvo galima nusipirkti reikalingą daiktą. Vietoje sovietinių lengvųjų automobilių kiemai užkimšti vakarietiškais, tiesa, gerokai

pavažinėtais, bet išigytais prieinamomis kainomis. Tik tos gatvės! Jeigu ir galima pasidžiaugti valstybės lėšomis sutvarkytu per gyvenvietę einančiu Jurbarko plentu, tai pačioje gyvenvietėje net pagrindinės gatvės taip ir liko neleistinai apleistos.

Raudondvaris nėra kokia nors išskirta sala, bet labai glaudžiai susijęs su Kaunu, su Žemės ūkio inžinerijos institutu ir kitomis biudžetinėmis įstaigomis, kurių būvis bei likimas labai priklauso nuo visos valstybės finansinių galimybių, ekonomikos būklės. O ji kaip niekada, silpna, pergyvenanti gana gilią krizę, kuri, kaip esu įsitikinęs, kilo ne vien dėl Rusijos krizės, bet ir dėl mūsų pačių nenoro ar nesugebėjimo pasitikėti, pasiremti savo žmonėmis, savo tautos kūrybinėmis galiomis, dėl mūsų nesugebėjimo išlaikyti ir sumaniai pertvarkyti savo ūkio šakas. Ar ne dėl to nėra viena iki šiol išrinkta valdžia taip ir nesugebėjo išlikti tarp savo žmonių, jų poreikių ir vilčių, nesugebėjo sukurti tinkamos socialinės saugos, išugdyti savus gamintojus, padėti jiems įsitvirtinti tarptautinėse rinkose.

Valstybės skurdas, neaplenkęs nė vieno Lietuvos miesto ar miestelio, taip pat gerokai prigesino ir raudondvariečių viltis turėti darbą ir

(Nukelta į 4 p.)



Jaunosios Cleveland, OH lietuvių telkinio kanklininkės Lietuvos nepriklausomybės dienos minėjime. Iš kairės: Elena Juodišūtė, Monika Čepulytė ir Nijolė Polock. Vyto Kliorio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **LIETUVOS PAGERBIMAS VAŠINGTONE.** Lietuvos ambasada Vašingtone paskelbė nepriklausomybės atkūrimo 10-ųjų metų minėjimo programą. Kovo 8 d. bus kviestinė vakarienė Kapitolijaus rūmuose Atstovų rūmų pirmininko Dennis Hastert vardu. Tai išskirtinis įvykis, kai Lietuvai parodoma didelė pagarba. Dalyvaus JAV Senato ir Atstovų rūmų nariai, užsienio valstybių ambasadoriai, Lietuvos delegacijos nariai. Delegacijoje, kuriai vadovauja Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, taip pat bus jo pavaduotojas Rimantas Dagys ir Lietuvos-JAV tarpparlamentinio sambūrio pirmininkas Emanuelis Zingeris.

• **LIETUVA - TARPTAUTINĖJE PARODOJE.** Poznanės madų savaitėje pirmą kartą dalyvaus Lietuvos atstovai. Poznanės madų savaitė yra viena didžiausių madų peržiūrų Vidurio Europoje. Kitą savaitę prasidedančiame renginyje į Lenkijos parodų ir mugių centrą Poznanę savo gaminius atveš Vilniaus bendrovė "Visinga". Ji pristatys odinius galanterijos gaminius: diržus, pinigines, rankinukus. Į Poznanę suvažiuos beveik 1000 mados įmonių iš 24 pasaulio valstybių. Didžiausius standus įrengė Lenkija, Italija, Vokietija, Turkija, Portugalija ir Ispanija.

• **M. MISIUKONIO APDOVANOJIMAI.** "Dirbdamas KGB, Misiukonis kasmet gaudavo po apdovanojimą", - teigia "Lietuvos aidas". Nuo 1964 metų jis KGB sistemos vadovų buvo nuolat apdovanojamas. Išvardijami įvairūs apdovanojimai ir paskatinimai, kurių jis per maždaug 20 darbo KGB metų gavo 23. Daugelis dokumentų, nurodančių už kokią konkrečią veiklą buvo skiriami apdovanojimai, yra dingę. Lyginant datas, galima spėti, jog vienas apdovanojimas skirtas už dalyvavimą, nužudant partizaną Kraujelį.

• **TEISYBĖ PAGAL IZRAELĮ.** Utenos rajono apylinkės prokuratūra atnaujino baudžiamąją bylą dėl paskutinio Lietuvos partizano A. Kraujelio nužudymo. Primenama, jog dar 1998-ųjų pabaigoje Seimo nario A. Stasiškio pradėtas tyrimas dėl A. Kraujelio nužudymo aplinkybių 1965 metais. Praėjusiais metais byla buvo sustabdyta - laukta atsakymo į Generalinės prokuratūros Izraeliui išsiųstą prašymą apklausti vieną pagrindinių tos bylos kaltinamųjų - tuometinį KGB valdybos viršininką N. Dušanskį. Gautame atsakyme teigiama, kad toks pageidavimas yra šio Izraelio piliečio diskriminavimas. Seimo priimtos įstatymo pataisos leidžia tirti genocido bylas, kaltinamajam nedalyvaujant.

• **LIETUVOS GYNYBA IR KOMUNISTINĖ ISTERIJA.** Lietuvos kariuomenės vadas brigados generolas J. Kronkaitis spaudos konferencijoje pažymėjo, jog "karinio biudžeto mažinimas pakenktų stojimui į NATO". Tai rodytų, kad Lietuva nėra pasiryžusi gintis: "NATO teigtų, kad nereikia narės, kuri nenori už save kovoti. Kartu tai būtų signalas ne tik mūsų draugams, kad esame silpni, bet ir tiems, kurie nori mums pikta". Tuo tarpu laikraštyje "Akistata" ta tema išspausdintas straipsnis "Militaristinė psichozė Lietuvoje: generolai žvangina ginklais ir piktinasi".

• **SAVIVALDYBIŲ SKOLOS.** "Miestų ir rajonų savivaldybės grimzta į skolas", - teigia "Respublika". Nurodoma, jog iš miestų labiausiai išsiskolinęs Vilnius: sausio 1 dienai jo skola sudarė 131,7 mln. litų.

• **PADĖTIS ŪKYJE.** Pasak Lietuvos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos darbo rinkos departamento vadovo L. Perkumo, "daugelis mūsų kompanijų nepajėgia persiorientuoti iš Rusijos rinkos ir negali konkuruoti Vakaruose". Bankrotą paskelbusių bendrovių skaičius Lietuvoje pernai, palyginti su 1998 metais, išaugo daugiau nei dvigubai nuo 109 iki 247. Pernai be darbo liko apie 30 tūkstančių žmonių. "Nedarbas siejamas ir su privatizavimu, nes naujieji savininkai siekia efektyvumo. "Lietuvos telekome" prieš privatizavimą dirbo 10284 darbuotojai, o praėjusių metų pabaigoje - 6936.

• **PRAMONĖS ŽLUGDYMAS.** Biržų krašte iš visų pramonės įmonių vienintelis lininių audinių fabrikas "Siūlas" dirba be sutrikimų ir gauna pelną. Beveik visą produkciją bendrovė parduoda Vakarų rinkose. Tačiau prieš porą savaičių į "Siūlą" atvyko akcijų supirkėjai - bendrovės "Hermis fondų valdymas" atstovai. Jie paskelbė, kad yra numatę supirkti 40-49 proc. bendrovės akcijų ir pertvarkyti jos valdymą. Nenorintiems atsisakyti akcijų grasino 5-10 metų nutraukti dividendų mokėjimą ir trukdyti vėliau parduoti akcijas. Keli šimtai biržiečių surengė mitingą prieš akcijų supirkėjus. Biržų krašto žmonės turi karčią patirtį. Kai "Biržų autotransporto" akcijas supirko kauniečiai, ši įmonė bankrutavo. Kai agrofirmon "Aušruva" akcijas supirko vilniečiai, ir ji bankrutavo. Investicinės bendrovės nė lito nenorėjo įdėti į gamybą, tik laukė pelno. (Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras)

Tarptautinių įvykių apžvalga

TAUTŽUDYSTĖ



Algirdas Pužauskas

Rusijos kariuomenės vadas Čečėnijoje Vladimir Bulgakov pasigyrė žinių agentūrai ITAR-TASS, kad jo kariuomenė kalnuose apsupo apie 3 tūkstančius čečėnų kovotojų. Ten yra ir čečėnų Šatoj kaimas. Apsupimo žiedas kasdien siaurinamas, tačiau čečėnai smarkiai ginasi, nes tai, anot V. Bulgakovo - paskutiniai "banditų likučiai". Jie šiuo metu negali niekur pasitraukti, nes karo aviacija sniege gerai mato pasitraukimo takus. Čečėnai laukia pavasario, kada pradės dygti žolė ir krūmai apsidengs naujais lapais.

Pasaulį sukrėtė plačiai paskleistas Vokietijos televizijos stoties reportažas, kuriame užregistruotas žuvusių čečėnų kareivių sumetimas į duobes. Filme matome, kaip čečėnų kovotojo lavonas velkamas žeme, priūtas prie ka-

riško traktoriaus. Beveik visi į duobę metami čečėnų lavonai yra surištomis rankomis ir kojomis. Kyla klausimas, ar jie buvo nužudyti, jau pasidavę į nelaisvę? Kremliaus atstovas aiškino spaudai, kad čečėnai buvę negyvi, todėl jiems surištos rankos, kad būtų lengviau jų kūnus sukrauti į sunkvežimį.

Šis vokiečių korespondentų filmas buvo parodytas ir Maskvos televizijoje. Filmą matė ir europiečiai savo televizorių programose. Rusijos vyriausybė paskelbė, kad filmo turinį aiškinsis teisingumo pareigūnai, o kalti dėl tokio elgesio bus nubausti. Rusijos laikraštis "Izvestija" (rus. - žinios) paskelbė, kad jo korespondentai matė patys čečėnus kovotojus vielomis surištomis kojomis ir rankomis. Lavonai buvo užkasti negiliai, nes vėliau žuvusieji būsią perlaidojami.

Vasario 26 d. Čekijos prezidentas Vaclav Havel pareiškė, kad didžiųjų pasaulio valstybių vadovai turėtų tvirtai ir garsiai pareikšti, kaip vertina Rusijos elgesį su čečėnais, nes jau visiems aišku, kad jų karinis žygis į Čečėniją turėtų būti pavadintas "tautos žudymu".

Tarptautinė gydytojų organizacija "Gydytojai be sienų" paskelbė pareiškimą, kuriame tvirtinama, kad Ingušijoje įsteigtose pabėgėlių stovyklose rusai žudo vyrus ir prievartauja moteris. Gydytojų - žmogaus teisų gynėjų - atstovai apklausė tose stovyklose gyvenusius 325 čečėnus. Pusė jų tvirtino, kad matė, kaip rusai žudė čečėnus. Gydytojai patys apžiūrėjo Rusijos kareivių per kankinimus sužalotus žmones. Černokozovo stovykloje rasti devyni žmonės, kuriuos kareiviai kankino elektriniais įrankiais arba daužė per kojų padus. Vienas liudininkas pasakojo, kad per savaitę jis keturis kartus buvo mušamas iki sąmonės netekimo. Jį apžiūrėję, gydytojai rado sulaužytus kaulus ir kitas žiaurių mušimų žymes. Rusija įkūrė šešias stovyklas, kurios dabar pilnos civilių žmonių.

Rusijos premjeras Vladimir Putin vasario 25 d. oficialiai paskelbė apie savo kandidatavimą į Rusijos prezidento vietą. Jis pabrėžė, kad jo valdymas būsiąs "kietas". Visi piliečiai privalės klausyti įstatymų. Tačiau esą niekas neturi bijoti, kad Rusijoje bus nauja diktatūra.

KOVA UŽ GYVYBĘ

Popiežius Jonas Paulius vasario 14 d. Vatikane įvykusioje konferencijoje paminėjo savo encikliką, pavadintą "Gyvybės evangelija", kurią jis pavadino viena iš svarbiausių savo vadovavimo Bažnyčiai dokumentų. Jis pabrėžė, kad karai pasaulyje nėra neišvengiami. Nereikalingi ir daug kur įteisinti abortai ir sunkiai sergančiųjų žudymas - eutanazija. Tokia "mirties kultūra" yra ne kas kita, kaip pasaulio visuomenės nuosmukio ir jos dorovinių pamatų griovimo sėkla. Darosi vis aiškiau, kalbėjo popiežius, kad įstatymai ir veiksmai, nukreipti prieš gyvybę, veda visuomenę ne tik į dorovinį nuosmukį, bet žudo ją demografiškai ir ekonomiškai. Popiežius ragino ne tik dvasiškius, bet ir visus tikinčiuosius kovoti prieš gyvybę naikinančius "įstatymus".

Olandijoje ir kai kuriose JAV valstijose eutanazija jau baigiama įteisinti. Dar nėra lengva "teisėtai" nužudyti žmogų, gydytojams nusprendus, kad jis serga nepagydoma liga, kuri sukelia ligoniui didelių skausmus ir apsunkina jo artimuosius. Oregone tokio nužudymo šalininkai

vadina jį "garbinga mirtimi". Eutanazijos išplitimą stabdo tai, kad daugelis medicinos gydytojų jai nepritaria.

Katalikų tikėjimo doktrinos sekretorius Vatikane arkivyskupas Tarcisio Betone pripažino, kad daug katalikų mano, kad kovoti prieš tokius žmonių žudymo "įstatymus" yra kunigų ir vyskupų pareiga ir todėl patys šiuo klausimu nieko nedaro. Tačiau tai - didelė klaida, nes visų pareiga kovoti prieš įstatymus" negerbiančius gyvybę.

Pernai Europos Sąjungos valstybių statistikos biuras paskelbė apžvalgą apie nesantuokinius vaikus, savižudybes ir vidutinę gyvenimo trukmę. Paaiškėjo, kad daugiausia nesantuokinių kūdikių pagimdo šiaurės šalių gyventojai. Daugiausia tokių gimimų yra Islandijoje, kur jie sudaro net 65 proc. visų gimusių. Nedaug atsilieka Švedija, Norvegija ir Danija. Daugiausia savižudybių užregistruota Suomijoje ir Švedijoje. Tačiau jų gana nemažai pasitaiko ir Prancūzijoje bei Austrijoje. Austrijoje vienam šimtui tūkstančių gyventojų per metus tenka 20 savižudybių, Suomijoje - 26.

Popiežiaus kalboje pami-

nėtas žmonijos nuosmukis atsiliepia ir visuomenės protiniam išsivystymui. JAV Teisingumo departamento pernai atlikti tyrimai rodo, kad daugėja protiškai nepilnaverčių asmenų, kuriems nėra kur gyventi - tik "po tiltu" ar kalėjimuose. Teisingumo departamento pareiškime teigiama, kad pernai liepos mėnesį net 283,800 kaliniai, laikomi JAV kalėjimuose, yra protiškai nesveiki. Jie sudaro 16 % visų kalinių. Amerikoje 1960 metais buvo uždarytos ligoninės, skirtos psichiškai nesveikiems asmenims. Jų vaidmenį perėmė valstijų ir federalinių departamentų kalėjimai. Juose bandoma gydyti psichinius ligonius. Daugiausia jų pasitaiko tarp benamių ir valkataujančių. Jie lengvai patenka į kalėjimus už nedidelius nusikaltimus, kuriuos sąlygoja jų psichinės ligos.

Keliais sakiniu's

• JAV Senatas vasario 24 d. net 98 balsais (niekam nebalšavus prieš) priėmė įstatymo projektą, įpareigojantį nubausti ekonominėmis sankcijomis tas valstybes, kurios bandytų padėti Iranui įsigyti (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirmą klasę - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiros numerio kaina - 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako. • Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Redaktoriaus skiltis

Valstybė ir valdžia

Dažnai girdime posakį: "Visuomenė turi tokią valdžią, kokios yra nusipelnusi." Bet gyvenimo pavyzdžiai verčia tų gerokai suabejoti.

Kai maždaug prieš dvyliką metų Vilniuje, į patį Gedimino prospektą (okupantų valdžios įsakymu kitaip vadinamo) vidurį, traukdami lietuviškas dainas, įžengė nedidelis būrelis nebejaunų moterų ir keletas vyrų, išpūdis buvo stulbinantis. Jų gretos ėmė augti akimirksniu. Prie dainuojančių, žengdami nuo šaligatvių jungėsi visai atsitiktiniai ten atsidūrę praeiviai, iš parduotuvinių išėję žmonės. Nuo Katedros iki dabartinių Vyriausybės rūmų, kuriuose tada lyg nepajudinama viešpatavo sovietų kompartijos marionetinė viršūnė - nedidelis atstumas, bet pro tuomet ten dar stypsojusią generolo stovyklą jau ėjo keli šimtai žmonių. Virš senamiesčio tą pavakarę vis garsiau ir garsiau aidėjo:

*O toj mažoj širdelėj -
Visa Lietuva!*

Niekas nebeįsitraukė stabdyti dainuojančių. Rusakalbė troleibuso vairuotoja, nesusigaudydama, kas čia vyksta, iškišusi galvą pro langelį, lyg ir bandė užrėkti, kad ji privalanti laikytis grafiko, o neplaučiai pasirodžiusi minia jai trukdo, bet pritarimo nesulaukė. Didžiulis būrys jau plaukte plaukė prospektu. Tai buvo tautos Atgimimo pradžia, atvedusi iki lemtingos Kovo 11-osios.

Žmonės, išėję į prospektą, žinojo, ko siekia ir kas jų laukia, nesulaukus pritarimo. Jų tikslas buvo atkurti laisvą Lietuvą. Visai kitų tikslų siekė įsitaisiusieji tuometiniuose "cė-ka" mūruose. Kad ten patektų, turėdavo įveikti nemažą kliūčių: brautis kitiems per galvas, rodyti savo ištikimybę okupantams, įrodinėti, jog visu kūnu pasirengę tarnauti tiems, kurie buvo "dar aukščiau" ir valdyti tuos, kurie žemiau, t.y. savąją "liaudį". Jie turėjo kovos dėl valdžios patirtį, mokėjo prisitaikyti, ap-

simesti, būti kartais klusniais avinėliais, o kartais - aršiai žiauriai, klastingais plėšrūnais. Visai neseniai buvęs tuometinio "cė-ka" sekretorius įrodinėjo, kad tarp jų buvo tik keletas komunistų, o visi kiti - "normalūs žmonės". Tačiau tai - įžulus melas! Normalūs žmonės buvo tie, su daina įžengę į prospektą, o ne lindėjusieji už nepermatomų stiklų.

Atgimimo pradžioje ne daug kas bekreipė dėmesį į tuometinių valdančiųjų užmačias kaip nors išsilaikyti. Visuotinę pajuoką ir net panieką sukeldavo kompartijos veikėjų postringavimai apie tai, kad Lietuvai užtenka kažkokio "severeniteto sąjungos sudėtyje". Nieko nebesudomino prieš "cė-ka" mūrus valdžios rūpesčiu atsiradęs plakatas apie jų siūlomo "suvereniteto" reikšmę Lietuvos ateičiai bei įkyrios šnekos apie taktiką: "Žingsnis po žingsnio". Juk niekam nebuvo paslaptis, koku būdu Lietuva į tą "sąjungą" pateko ir kaip slopinama bet kokia užuomina apie bandymus iš jos išsiveržti.

Įsidėmėtina, kad kolaborantų šūkis apie suverenitetą nebebuvo užrašytas ant raudono skuduro, kaip visi ankstesnieji. Tačiau, žinoma, tikėtis ryškesnių permainų iš jų buvo beprasmiška. Dviveidiškumas ryškiai atsiskleidė tuomet, kai reikėjo palaikyti estus, paskelbusius savo įstatymų viršenybę prieš vadinaamuosius "visasąjunginius". Kolaborantai neišdrįso pritariti, užtraukdami gėdą visai Lietuvai.

Tačiau buvusioji valdžia greitai išvertė kailį: ėmė bėgioti į Sąjūdžio renginius, besikuriančių savarankiškų kūrybinių draugijų posėdžius. Jie ir šiandien - "vadovaujančiose pozicijose". Jie išsilaugino į save panašią pamainą. Todėl net minint valstybės atkūrimo 10-metį, Lietuvoje tiek painiavos ir netiesos. Bet nejaugi Lietuva tik tokios valdžios teverta?



Juozas Žygas

Vieną sykį reikia atsisaikyti Lietuvos istorijos lenkiško modelio. Tik kas tai padarys? Jeigu mes patys savo reikalus mokėtume ginti, tai lenkai su mumis skaitytųsi ir bent kiek pagalvotų, prieš pradėdami eilinį puolimą. O dabar jie net nemato reikalo su kuo nors skaitytis, nes turi daugelio šimtmečių praktiką! Net Krėvos ir Liublino unijų aktus jie rašė, o lietuviai tik savo antspaudus prikabinėjo. Ant Krėvos akto savo antspaudus uždėjo Jogaila, Skirgaila, Kaributas, Lengvenis ir Vytautas. Iš jų gal būtų tik Vytautas tebuvo kiek nors raštingas. Tačiau aiškiai žinoma, kad Jogaila buvo beraštis. Tais laikais dar daug valdovų tebebuvo beraščiai.

Kadangi lenkų vienuoliai rašė, tai taip surašė, kad būtų lenkams geriau. O lietuviams atrodė, kad nėra didelio skirtumo, kas prie ko bus prijungtas, nes kiekvienu atveju valdovas bus tas pats - Jogaila. Bet valstybės gyvuoja ilgiau, negu Jogaila! Tik apie tai tuo metu nebuvo pagalvota! Toks nepagalvojimas ilgai palaidojo Lietuvos valstybingumą! Atrodo, kad to meto lietuviai didikai dar neturėjo valstybės sampratos. Jiems terūpėjo tik jų arba jų

SVETIMIEJI RAŠĖ MŪSŲ ISTORIJĄ

giminės valdos. Tačiau Lenkijos vyskupas, Lenkijos primas, turėjo aiškią valstybinę sampratą ir ją gynė.

Dar net po Liublino tebebuvo daug valstybingumo likę. Tačiau nebuvo tų, kurie jį gintų. Bajorija už lenkiškus herbų buvo linkusi viską parduoti ir visko išsižadėti. Lenkai, tai matydami ir suprasdami, po gabalą šen ir ten atrėžinėjo. Ir lietuviams nespėjus atsikvošėti, beveik visa Ukraina jau buvo prie Lenkijos priskirta.

Be to, lietuviai labai vėlai pradėjo savo valstybės istoriją domėtis. Deja, ir tas jų domėjimasis dažniausiai tebuvo pagrįstas tuo, ką surašė J. Długošas (*J. Długosz*). Tačiau jis lietuviams, o ypač Vytautui simpatijų nerodė. Nebuvo J. Długošas ir didelis Jogailos šalininkas. Tad lietuviai, vėliau rašydami savo istoriją, ją rašė, vadovaudamiesi lenkišku požiūriu. Net Zemonui Ivinskiui Lietuvoje buvo prikišama, kad jis, rašydamas Lietuvos istoriją, sekęs J. Długošu. Tai Z. Ivinskis pasiteisino, kad taip yra visur rašoma. Manychiau, kad toks pasiteisinimas - nevykęs. Juk praeityje Lietuvos istoriją rašė vokiečiai, lenkai ir rusai. O jis, rašydamas Lietuvos istoriją, neturėjo aklai sekti svetimaisiais.

Lietuvos valdovai (ypač Gediminas) save tituluodavo: "Lietuvių ir daugumos rusų karalius." Taip pat jį titulavo

vokiečių ordinais ir Hanzos miestai. Gedimino laiške rašytame Vilniuje 1323 m. buvo nurodyta: "Laiškas rašytas mūsų karališkame mieste Vilniuje 1323 m." Jis save tituluoja *Rex lithanorum et multorum rythenorum*. Vadovaujantis tuo Gedimino laišku, buvo padarytos bent dvi stambios klaidos. Kadangi Gediminas minėjo, jog laiškas rašytas Vilniuje ("mūsų karališkame mieste") 1323 metais, istorikai pasigavo tuos metus ir pradėjo juos laikyti Vilniaus įsteigimo (pastatymo) data. Tos datos suakties proga net jubiliejiniai medaliai buvo nukalti. Tik užmirštas Gedimino karališkasis titulas. Tačiau miestas, o ypač sostinė yra ne šungrybis ir per naktį neišauga. Jis statomas dešimtmečiais ir net šimtmečiais.

Tai gi mes patys, gal net visai to neįsąsąsami, savo istoriją dorkome. Gerai, kad Vilniuje nėra daug vakariečių turistų ir nėra oficialių vadovų. Jeigu kokie ir yra, tai jie laikytini apsišaukėliais. Vakarų pasaulyje turistų vadovai turi lankyti specialias mokyklas ir išlaikyti egzaminus. Tik tuomet jie gauna vadovo pažymėjimą ir teisę vadovauti ekskursijoms. Teko skaityti, kad Vilniuje kai kurie vadinamieji "vadovai" tebeaiškina Vilniaus lenkiškumą. Manau, kad tik dabartinėje Lietuvoje tokių "vadovų" buvimas tėra įmanomas.

(Pabaiga - kitoje laidoje)

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

Egiptą ir rado jame prie globstį. Popiežius atsakė, kad jis laiko Egiptą šventąja žeme ir arabų kalba palinkėjo egiptiečiams taikos ir ramybės. Jis pažymėjo, kad dialogas tarp įvairių religijų bei religinė tolerancija yra vienintelė pasaulio viltis.

• Izraelio rabinų taryba paprašė popiežių, kad būdamas Jeruzalėje, jis nelaikytų didesnių pamaldų šeštadienį, nes tai sudrumstų žydų "sąvatos" šventimą ir verstų juos nusizengti savo tikėjimo nuostatoms. Vatikanas atsakė, kad svarbiausia popiežiaus kelionės užduotis - pagerinti ryšius tarp katalikų ir "jų vyresniųjų brolių" - žydų.

• Jungtinių Tautų Saugumo taryba vienbalsiai patvirtino nutarimą pasiųsti į Kongą 5 tūkst. gerai ginkluotų karių iš Azijos ir Afrikos šalių bei patyrusių diplomatų ir administratorių. Vadovauti

šiai taikos atkūrimo misijai pavesta Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui.

• Australijos generolas *Peter Cosgrove* atsisveikino su savo kareiviais buvusiame Rytų Timore. Šioje neseniai nepriklausoma valstybe tapusioje teritorijoje taiką toliau prižiūrės kariai, atsiųsti iš 19 valstybių. Naujuoju tarptautinio karinio dalinio vadu paskirtas Filipinų generolas *Jaime de los Santos*. Australijos atsiųsto taikos palaikymo dalinio kariai, vykdydami savo užduotį, nušovė 7 nepriklausomybės priešininkus. Dalinys neteko dviejų karių: vienas mirė, pakirstas ligos, kitas žuvo eismo nelaimėje.

• Artėjant lapkričio mėnesi numatytiems JAV prezidento rinkimams, stebėtojai klausia, ar iš tiesų reikia tiek daug kalbėti ir rašyti apie rinkimus, ar reikia leisti tokias milžiniškas sumas rinkimų kampanijai.

VALSTYBĖS DEŠIMTMETIS

(Atkelta iš 1 p.)

uždarbi. Tik dėl to ir Nepriklausomybės dešimtmečio šventė gal nėra tokia šviesi ar džiuginanti, kaip norėtusi, kaip tikėjimės ir kaip vis tik reikėtų švęsti. Tuo tarpu, Raudondvario geografinė padėtis yra gana palanki jo augimui, verslų vystymui, intelektinių galių panaudojimui, gamybos, kultūros ir pramogų centrų steigimui. Tad į ateitį turėtume žvelgti drąsiai. Labiau turėtume pritarti jauniems žmonėms, keliantiems naujus sumanymus, norintiems čia gyventi ir dirbti.

Raudondvariečiai neturi išsi-vaikščioti po svetimus miestus ar kraštus, bet čia kurti savo gyvenimą, čia tvarkytis, tęsti turtingas istorines bei kultūrinės tradicijas.

Ir vis tik turime prisiminti laisvės pradžią, turime pasidžiaugti, kad išsilaikėme, kad vis tik visų bendromis pastangomis paklojome gerus pamatus demokratijai, o tuo pačiu ir ateičiai. Anksčiau ar vėliau Lietuva taps Vakarų valstybių partnere, dalyvaus jų ekonominėse ir gynybinėse struktūrose. Tik norėtusi, kad ji ten būtų garbin-

gai, suprantanti savo vertę ir mokanti ją apginti, mokanti išlikti savimi.

Nepriklausomybė, kaip ir pati Lietuva, yra mūsų visų džiaugsmas, mūsų rūpestis, mūsų gyvenimas. Todėl pasveikinkime vienas kitą Kovo 11-ąją. Pasveikinkime ir toliau esančius, pasveikinkime net nusivylusius ir padrąsinkime: davė Dievas laisvę, matyt, tikėjo, kad tinkamai joje gyvensime. Tad saugokim ją, kaip šventą dovaną, kaip kiekvieno lietuvių pareigą savo tautai, savo vaikams, savo žemei.

Pasaulis ir Lietuva

* **SKIRTINGAS MATAS.** Estijos prezidentas Lennart Meri mano, kad Vakarai užima nepakankamai kritišką poziciją santykiuose su Rusija ir per daug griežtai nusiteikę Austrijos atžvilgiu. Kalbėdamas iškilmingame posėdyje, skirtame Estijos nepriklausomybės dienai, prezidentas išreiškė apgailėstą dūlę dėl Rytuose atgimusio šovinizmo ir pasiruošimo paaugoti pagrindines žmogiškąsias vertybes. Skirtingų moralės principų taikymas Rytams ir Vakarams kelia rimtą susirūpinimą, pabrėžė L. Meri. **INTERFAX**

* **IMPERINĖ POLITIKA.** Laikinas Rusijos prezidentas Vladimir Putin keliuose centriniuose Rusijos laikraščiuose išspausdino atvirą laišką rinkėjams ir tuo pradėjo rinkimų kampaniją. V. Putin nurodė karą Čėčėnijoje kaip ryžto kovoti su nusikalstamumu įrodymą. Jis atmetė oponentų teiginius, kurie nurodydami į jo buvusią tarnybą KGB ir nuožmią poziciją dėl Čėčėnijos, teigia, kad šaliai reikia bijoti tironijos. V. Putin sakė, kad Rusijai reikalinga stipri valstybė ir žadėjo įtvirtinti įstatymo valdžią. **INTERFAX**

* **RENGIASI DIKTATŪRAI.** Rusijos vicepremierė Valentina Matvienko pareiškė, kad būtų tikslinga Rusijos prezidento kadencijos laiką pratęsti nuo 4 iki 7 metų. Tai, jos nuomone, padidintų prezidento institucijos efektyvumą, suteiktų pastovumo vyriausybės veiklai. Ši siūlymą "palaiko regionų vadovai bei liaudis". **INTERFAX**

* **ČEČĖNIJA – OKUPUOTA.** Rusijos federalinė kariuomenė vasario 29 d. užėmė paskutinę čėčėnų kovotojų kontroliuojamą gyvenvietę Čėčėnijos pietuose – Šatojų. Tarp nukautų Šatojaus gynėjų neaptikta nei Maschadovo, nei Basajevo, nei Radujevo. Jungtinės grupuotės vadas generolas pulkininkas Genadij Trošev interviu NTV televizijai pareiškė, kad Šatojaus užėmimu baigėsi visaapimanti karinė operacija Čėčėnijoje. Federalinė kariuomenė toliau vykdys "specialias operacijas". RF prezidento padėjėjas Sergej Jastržembskij žurnalistams pranešė, kad Čėčėnijoje ketinama pastoviai laikyti 25 tūkst. kariškių. **INTERFAX**

* **ŽUDYNĖS IR MELAS.** Vokietijos televizijos kompanijos N-24 korespondentas nufilmavo Čėčėnijoje masinį kapą, kurį iškasė Rusijos kareiviai vasario 22 d. Gaitų gyvenvietėje, esančioje į vakarus nuo Grozno. Nužudytų čėčėnų kūnai buvo verčiami į duobę. Visi nužudytieji – kovotojai. Ant kūnų matyti kankinimų žymės. Žurnalistų teigimu, jis filmavo žmones, kurie buvo suimti, Rusijos kareiviams apieškant gyvenvietę, o vėliau sušaudyti. Rusijos prezidento padėjėjas Sergej Jastržembskij pareiškė, kad vaizdajuostė apie rusų armijos žiaurumus Čėčėnijoje – klastotė. **INTERFAX**

* **ČEČĖNŲ KANČIOS.** Europos Tarybos žmogaus teisių komisaras Alvaro Gil-Robles paragino skubiai teikti humanitarinę pagalbą Čėčėnijos gyventojams. Kalbėdamas Europos Taryboje, jis sakė, jog Čėčėnijoje turėtų būti įkurtas žmogaus teisių biuras. Gil-Robles, lankęsis Čėčėnijoje sakė, jog jį apstulbino Čėčėnijos gyventojų kančios. **DPA**

* **ŽURNALISTAS IŠLAISVINTAS.** "Laisvės" radijo žurnalistas Andrej Babickij vasario 29-osios naktį, Rusijos Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų lydimas, atsikraidintas iš Dagestano į Maskvą. A. Babickiui buvo pakeista kardomoji priemonė į pasižadėjimą neišvykti. Tą patį rytą interviu televizijai NTV A. Babickij plačiau papasakojo apie savo buvimą Dagestane ir sugrįžimą į Maskvą. Sausio mėnesį "Laisvės" radijo korespondentas dvi savaites buvo laikomas Černokozovo tardymo izoliatoriuje. Žurnalistas papasakojo, kad šiame izoliatoriuje kankinami žmonės, įtariami dalyvavimu kariniuose veiksmuose prieš Rusijos pajėgas. **INTERFAX**

* **AZERBAIDŽIANO SIEKIAI.** Azerbaidžano prezidentas Heidar Alijev susitikime su Europarlamento delegacija pareiškė, kad Azerbaidžanas sieks Europos valstybės statuso pripažinimo bei įstojimo į Europos bendriją. Azerbaidžanas įvykdys visas tam reikalingas sąlygas. **ITAR-TASS**

* **NUTRAUKTAS DUJŲ TIEKIMAS.** Rusijos akcinės bendrovės "Gazprom" atstovas pranešė, kad nutraukė dujų tiekimą Moldovai. Visa Moldovos skola 1999 m. pabaigoje už dujas buvo \$190 mln., o Padniestrės, kuri už dujas atsiskaito savarankiškai, - apie \$500 mln. (Padniestrė – Moldovos dalis, kurią valdo prorusiška grupuotė, bandanti atplėšti šią sritį ir įvesti joje Rusijos valdymą-red. pastaba) **INTERFAX**

* **DIKTATŪRA GUDIJOJE.** Kovo 1 d. opozicinių politinių partijų taryba išplatino pareiškimą, kuriame kviečia jėgos tarnybų atstovus ginti demokratiją, apsaugoti visuomenę nuo politinio teroro. Taryba nusprendė išplatinti tokį pareiškimą po to, kai Baltarusijos prezidentas Aleksandras Lukašenka pareiškė, jog karinės ir jėgos struktūros yra pasiruošusios įvykdyti bent kokį jo paliepimą. **BelaPAN**

Lietuvos ambasados pranešimas

Lietuvą sveikina JAV Kongresas

Vašingtonas, kovo 3 d. – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 10-mečio proga Lietuvą pasveikino JAV Kongresas. Atstovų Rūmuose ir Senate pateiktose analogiškose, Lietuvą sveikinančiose rezoliucijose sakoma, kad JAV niekada nepripažino Baltijos šalių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir kad Lietuvos nepriklausomybės atstatymas 1990 m. kovo 11 d. prisidėjo prie Sovietų Sąjungos iširimio.

Rezoliucijose pažymima,

kad per šį laikotarpį Lietuva sėkmingai įtvirtino demokratijos ir laisvos rinkos principus, užtikrino žmogaus ir mažumų teises bei įstatymo viršenybę, palaikė pavyzdinius santykius su kaimynais. Siekdama narystės NATO ir Europos Sąjungoje, Lietuva nuosekliai vykdė integracijos į laisvą ir demokratišką tautų bendruomenę politiką. Dalyvaujama NATO vadovaujamos taikos operacijose Bosnijoje ir Kosove, žymiai prisidėjo prie tarptautinio sa-

gumo ir taikos įtvirtinimo.

Atstovų Rūmams rezoliuciją vasario 29 d. pateikė Atstovų rūmų nariai – Baltijos sambūrio pirmininkai – John Shimkus ir Dennis Kucinich. Senatui kovo 2 d. rezoliuciją pateikė sen. Richard Durbin. Ją taip pat pasirašė dar net 11 senatorių. Tarp jų – Senato daugumos lyderis Trent Lott ir Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Jesse Helms.

Rolandas Kačinskas

Lietuvos įvykių apžvalga

DVEJI METAI PREZIDENTO POSTE

Vasario 29 d. įvyko Lietuvos prezidento V. Adamkaus spaudos konferencija, kurią jis surengė dvejų metų prezidentavimo proga. Pasak žurnalistų, V. Adamkus laikosi nuomonės, kad po savi-valdybių ir Seimo rinkimų pasikeis politinių jėgų pusiausvyra. "Nuo vienos ar kitos partijos vienvaldiško diktato galime ir turime pereiti prie skirtingų politinių jėgų partnerystės, prie žmonių atviros ir jiems tarnaujančios politikos". Savo pareiškime daug dėmesio skyręs artėjantiems savivaldybių tarybų ir Seimo rinkimams, prezidentas pabrėžė, kad šie metai duoda Lietuvai politinio atsinaujinimo ir naujos politinės kultūros galimybę.

V. Adamkaus nuomone, rinkimų išvakarėse valstybė yra sunkioje finansų ir ūkio būklėje. Tokia padėtis dalį žmonių varo į neviltį, auga socialinė įtampa. "Tačiau manau, kad daug didesni mūsų priešai - nepasitikėjimas savimi ir kitais žmonėmis, pasyvumas, neapykanta, as-

meninės atsakomybės ir pilietiškumo stoka", – kalbėjo V. Adamkus.

Prezidentas gana aštriai kritikavo valdančiąją Konser-

vatorių partiją: "Aš negalėjau ir ateityje negalėsiu pritarti valdančiosios partijos, kokia

(Nukelta į 5 p.)



Tautodailininkų kūriniai "Čiurlionio kelyje" (važiuojant link Druskininkų).

Dalios Puškorienės nuotr.

Lietuvos įvykių apžvalga

(Atkelta iš 4 p.)

ji bebūtų, pretenzijoms tvar-kytis valstybėje tarsi savo ki-šenėje. Todėl siekiau į svar-bias valstybines pareigas skirti savarankiškus žmones, pajėgiančius peržengti parti-nių ir grupinių interesų ratą". Prezidentas priminė Valsty-bės kontrolieriaus skyrimo is-toriją. Pasak jo, su valdančią-ja dauguma sunkiai sekėsi susitarti, kai į kontrolieriaus pareigas buvo norima skirti "konservatoriams nepavaldu žmogų". Prezidentas kritika-vo generalinį prokurorą, kuris ilgai nematė nusikalstamo aplaidumo nei "Lietuvos energijoje", nei "Mažeikių naftoje", nei "Lietuvos gele-žinkeliuose".

Kalbėdamas apie daug ginčų sukėlusį K. Prunskie-nės ir ypač M. Misiukonio ap-dovanojimą V. Adamkus sa-kėsi šio žingsnio nelaikęs klaida: "Jis buvo pagerbtas ne už sovietinę praeitį, bet už tarnybą Lietuvos valstybei pirmaisiais, pačiais sunkiau-siais jos kūrimosi metais". Pasak V. Adamkaus, M. Mi-siukonio rankose buvo dau-giau kaip 40 tūkst. policinin-kų, "kurie galėjo pakreipti Lietuvos istoriją viena ar kita linkme. Jei ne jis, galėjome turėti 1014, o ne 14 žuvusių-jų".

LIETUVA – LENKIJA

Seimo pirmininkas Vy-tautas Landsbergis vasario 27 d. Varšuvoje susitiko su Len-kijos premjeru *Jerzy Buzek*. Susitikime daugiausia dėme-sio skirta Europos Sąjungos (ES) plėtrai. *J. Buzek* pasvei-kino Lietuvą, pradėjusią de-rybas dėl narystės ES. Pasak jo, Lenkija visapusiškai ska-tins Lietuvos pastangas spar-čiau įsiliesti į ES šalių bend-riją, nes visų trijų Baltijos valstybių derybos dėl narys-tės šioje organizacijoje jau dabar stiprina pastovumą. Lenkijos premjeras patvirtino savo šalies poziciją remti Lietuvos siekį tapti NATO nare.

V. Landsbergis pažymė-jo, jog Rusijos priešinimasis mūsų valstybės stojimui į NATO susijęs su šios šalies nenoru pripažinti Lietuvos okupaciją bei Sovietų Sąjun-gos kaltę. Netgi aptariant Lietuvos diplomatinę atsto-vybių Romoje ir Paryžiuje padėtį, Rusija, užuot grąžinu-si, sutiko tik derėtis dėl pasi-savintų pastatų ateities. *J. Buzek* teigė, kad tik neati-dėliotinas Lietuvos priėmi-mas į NATO padėtų Rusijai įveikti psichologinę kliūtį ir pradėti naują puslapį tarp-valstybiniuose santykiuose.

Kalbant apie tautinių ma-žumų reikalus, *J. Buzekas* pranešė, jog Lenkija Puns-ko kultūros namų statybai skyrė ir perveda 1 mln. zlotų. Taip pat buvo pranešta, kad **Puns-ko pasienio užkarda bus iš-kelta**. Tačiau nemažėjantis kontrabandos srautas nele-ičia atsakyti kontrolės, to-dėl 12 pasieniečių ieškoma kitų patalpų Puns-ko ribose.

Susitikimui baigiantis, V. Landsbergis atkreipė dėmesį, kad šių metų spalio mėnesį sukanka 80 metų, kai Lenki-jos generolas Želigovskis už-ėmė Vilnių. Seimo pirminin-kas pasiūlė ta proga parengti bendrą dokumentą, kurio tikslas – įtvirtinti tautų susi-taikymą ir galutinai baigti bet kokius nesusipratimus.

MOKSLININKAI NEBEREIKALINGI?

"Respublikoje" rašoma apie vasario 26 d. įvykusį Mokslininkų sąjungos suva-žiavimą, kuriame visoms Lietuvos mokslo instituci-joms atstovaujantys delegatai tarėsi, kaip išgyventi, net 25 proc. sumažėjus mokslo insti-tutų finansavimui. Pasak są-jungos pirmininko V. Gon-čio, dabar Lietuvos mokslo finansavimas sudaro tik apie 0,4 proc. BVP. Pagal šį ro-diklį Lietuva yra priešpasku-tinėje valstybių, kurios ruo-šiasi stoti į ES, sąrašo vietoje.

MOKYKLA IŠTUŠTĖJO

Pakruojo rajono Žeimelio žemės ūkio mokykloje nuo vasario 25 d. nebevyksta pa-mokos, nes mokyklai dėl skolų atjungta elektra. Mo-kykla už elektrą skolinga 128 tūkst. litų. Sumokėti už elekt-ros energiją ir kitas paslaugas kiekvieną mėnesį reikia 23 tūkst., o skiriama tik po 4 tūkst. litų. Prašyti pinigų sko-loms sumokėti direktorius buvo nuvykęs ir į Žemės ūkio ministeriją, tačiau iš ten grįžo tuščiomis. Kol vadovai ieš-kos pinigų, 230 moksleivių "atostogaus". 40 mokytojų priversti išeiti nemokamų atostogų.

Rokiškio rajono Kamaju A. Strazdo mokykloje, nega-vę sausio mėnesio atlyginimo ir vasario avansų, pedagogai paskelbė streiką. Jie-ketina streikuoti, kol bus išmokėti atlyginimai už sausio mėnesį. Prie streikuojančių kamajiš-kių gali prisidėti ir kitos Ro-kiškio rajono mokyklos, nes savivaldybė atlyginimus iš-mokėti vėluoja vidutiniškai beveik du mėnesius.

JUOZO URBŠIO ATMINIMAS

Kaune pagerbtas Nepri-

klausomos Lietuvos užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio atminimas. Vasario 29 dieną suėjo 104 metai nuo diploma-to gimimo. Juozas Urbšys gi-mė 1896 metų vasario 29 d. Kėdainių apskrityje, Šetenių kaime. 1919 - 1922 metais jis tarnavo Lietuvos kariuome-nėje ir į atsargą išėjo, turėda-mas kapitono laipsnį. 1923 metais pradėjo tarnybą Už-sienio reikalų ministerijoje, dirbo diplomatinį darbą Vo-kietijoje, Prancūzijoje, Latvi-joje. Nuo 1934 metų dirbo Užsienio reikalų ministerijos Politikos departamento direk-toriumi, nuo 1936 metų - mi-nisterijos generaliniu sekreto-riumi. 1939-1940 metais Vla-do Mirono, Jono Černiaus ir Antano Merkio Ministrų ka-binetuose J. Urbšys buvo už-sienio reikalų ministru. So-vietams okupavus Lietuvą 1940 metais, J. Urbšys buvo ištremtas į Sibirą ir grįžo į Lietuvą tik 1956 m.

J. Urbšui Kauno garbės piliečio vardas suteiktas 1991 m. vasario 28 d. Jis mirė tų pačių metų gegužės 1 d.

J. Urbšio vardu pavadin-toje vidurinėje mokykloje su-rengta paroda. V. Putvinskio gatvėje esančiame name nu-matoma įrengti muziejų, ku-riame bus rodomi diplomato ir politiko asmeniniai daiktai, gausi archyvinė medžiaga.

KEISTI "JUODVARNIAI"

Vasario 25 d. Varėnos policijos pareigūnams tikri-nant automobilį, jame sėdėjęs vyriškis šovė į policininką. Šio įvykio tyrimas netikėtai parodė, kad policija susidūrė su organizacijos "Juodvar-niai" nariais. Atlikus kratas jų butuose ir slaptavietėse rasta daug šaudmenų, ginklų dalių, karinės aprangos ir kai kurių valstybės pareigūnų se-kimo planai. Pranešama, kad vis nesiseka rasti 36 metų Eligijaus Šmidto, pasikėsinu-sio į policininką.

"Juodvarnių" vardas sie-jamas su teroristiniais išpuo-liais: tilto per Bražuolės upelį sprogdinimu, Juro Abromavi-čiaus žūtimi ir kt. Teisėsau-gos pareigūnai neatmeta ver-sijos, kad organizacija "Juod-varniai" planavo ginkluotą perversmą.

Krašto apsaugos savano-rių pajėgų (KASP) vado Ar-vydo Pocius įsitikinimu, te-roristinė "Juodvarnių" gru-puotė tėra priešiška Lietuvai jėgų įrankis, o dėl jų dabar kilęs skandalas - rinkimų kampanijos triukas. A. Po-cius paneigė, jog "Juodvar-niai" kaip nors susiję su krašto apsaugos savanoriais.

Mielieji tautiečiai,
sveikinu Jus su Lietuvos valstybės atkūrimo 10-osiomis metinėmis. 1990 m. kovo 11-oji mums vėl grąžino nepriklausomą Lietuvą, dvasinį atgimimą, saugios ir klestinčios Tėvynės viltį.

Lietuvos Sąjūdžiui pakvietus, jau dešimt metų kuriame ir stipriname valstybę kaip savo namus. Jūsų pasiryžimas, pasiaukojimas ir parama savo Tautai bu-vo neatskiriama Lietuvos Laisvės kelio dalis. Tarda-mas Jums nuoširdų padėkos žodį tvirtai tikiu, kad Lie-tuva ir ateityje jus Jūsų tvirtą palaikymą. Atgimimo stebuklas tebevyksta.

Nuoširdžiai Jūsų,

Stasys Sakalauskas

Lietuvos Respublikos

Nepaprastasis ir Įgaliotasis Ambasadorius

JAV ir Meksikoje

UŽ BENDROVĖS SUŽLUGDYMĄ – PAAUKŠTINIMAS!

Nauju Susisieikimo mi-nisterijos Geležinkelių depar-tamento direktoriumi, laimė-jęs konkursą, paskirtas Stasys Labutis. Jis neseniai buvo pa-šalintas iš bendrovės "Lietu-vos geležinkeliai" generalinio direktoriaus pareigų. "Lietu-vos geležinkelių" vadovybė buvo pakeista dėl nuostolin-

gos veiklos. Pernai "Lietuvos geležinkeliai" patyrė apie 37 mln. litų nuostolių. Privati-zuojama bendrovė "Lietuvos geležinkeliai", kurių 100 proc. akcijų valdo Susisieiki-mo ministerija, yra tiesiogiai pavaldi Geležinkelių departa-mentui.

(Parengta pagal Eltos ir BNS pranešimus, gautus iš Lietuvių grįžimo į tėvynę in-tormacijos centro.)

Lietuvą pasiekė skaudi žinia apie ilgamečio lietuvybės ir krikščionybės puoselėtojo

kun. KAZIMIERO PUGEVIČIAUS

mirtį. Netekome aktyvaus visuomenininko, kuris išeivijoje ilgus dešimtmečius skleidė tiesos ir mei-lės žodį, sąžiningai dirbo religinės šalpos organi-zacijose, buvo žinomas Lietuvos katalikų bažny-čios kronikos vertėjas į anglų kalbą.

Ne viena išeivijos lietuvių karta brendo globojama šio Baltimorės lietuvių parapijos kunigo dvasingo žodžio. Ne vienas žmogus Lietuvoje prisimena velionį kaip šviesiausią asmenybę, palaikiusią rezistencijos okupuotoje tėvynėje sie-kius, buvusią tikrosios tamystės žmonėms ir tiesai pavyzdžiu. Atgimusi Lietuva ne sykį buvo dėkinga velioniui už socialinę paramą atsikuriančios šalies žmonėms.

Nuoširdžiai užjaučiu velionio artimuosius, visus, kuriuos skaudi žinia apie Kazimiero Pu-gevičiaus iškeliavimą Anapilin nuliūdino ir pri-slėgė. Tebūnie Jam lengva žemė, telydi jo vardą šviesus tautiečių bei tėvynainių atminimas.

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos Prezidentas

Vilnius, 2000 metų kovo 2 diena

Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund

A. a. biochemijos dr. Kazio Martinkaus (1953-1984) atminimui 1985 metais įsteigtas jo tėvų, sesers ir arti-mų draugų stipendijos fondas, kuriuo gali pasinaudoti visi lietuviai studentai, siekiantys magistro arba dakta-ro laipsnio iš tikslųjų mokslų – vėžio ligos tyrimo sričių (pavyzdžiui, iš farmakologijos, biochemijos ir pan.)

Pasiteirauti ir gauti prašymų formas galite, kreipda-miesi šiuo adresu: Kristina Martinkutė, Dr. Kazys Mar-tinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, IL 60629-3011, U.S.A.

Prašymų formos turi būti gražintos iki š.m. gegužės 30 d.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖJE SAJUNGOJE

ALTS valdyba savo posėdyje, įvykusiame vasario 23 d., išnagrinėjo pagrindinius atliekamus darbus ir aptarė ateities užmojus. Pirmininkas Petras Buchas pasiūlydė, kad šiemet susidurtu su kai kuriais sunkumais, ruošiant žurnalą "Naujoji viltis". Svarbiausia priežastis – sušlubavusi Vlado Vijeikio sveikata. Nuoširdžiai linkime jam sustiprėti. Šiame leidinyje skaitytojai ras nemažai įdomių straipsnių. Žurnalas bus spausdinamas "Draugo" spaustuvėje. Tikime, kad jis jau greit pasieks skaitytojus.

Vicepirmininkas Eugenijus Bartkus, kuris dažnai lankosi Lietuvoje ir yra gerai susipažinęs su ten vykstančia tautininkų veikla, pasakojo apie artėjančius savivaldybių rinkimus. Dalyvauti šiuose rinkimuose gavo teisę 26 partijos. (Neseniai įregistruota dar viena – 27-oji partija – red. pastaba) Iš 70 rinkiminių apygardų tautininkai vieni arba jungdamiesi į koalicijas dalyvauja 28-ose. Kovo 17 d.

E. Bartkus vėl vyksta į Lietuvą stebėti rinkimų.

Vasario 24 d. įvyko tautinės Čikagos skyriaus susirinkimas. Pirmininkė Matilda Marcinkienė, pasveikinusi susirinkusius, apžvelgė skyriaus veiklą. P. Buchas pasakojo apie sąjungos valdybos darbus. Jis taip pat yra numatęs kovo mėnesį aplankyti ALTS Floridos skyrių ir pasitarti su jo valdyba. E. Bartkus kalbėjo apie išpūdžius, patirtus lankant Lietuvos tautininkus.

Artinasi Kovo 11-oji – neužmirštamų įvykių 10-mečio sukaktis. ALTS jau aštuntą kartą imasi iniciatyvos tinkamai paminėti šią datą. Minėjimo eiga rūpinasi vicepirmininkas Vaclovas Mažeika. Jis džiaugiasi, kad visi mielai sutiko programoje dalyvauti. O ir talkininkų nestinga. Tikimės, kad viskas sklandžiai praeis.

Maloniai kviečiame kovo 12 d. 10:30 val. r. rinktis prie "Partizanų motinos" paminklo. Ten bus pakeltos vėliavos,

padėtas vainikas. 11:00 val. išklausysime šv. Mišias. Jas aukos kun. A. Paliokas. Choras, kuriam vadovauja B. Mockienė, savo patriotinėmis giesmėmis leis mums visiems pakilti nuo kasdienybės, siunčiant Aukščiausiam maldas, kad Jis padėtų mūsų brangiai Tėvynei Lietuvai atsistoti ant tvirtų pilietinių, kultūrinių ir ūkinių pamatų.

Po pamaldų minėjimas bus tęsiamas salėje. Kaip jau buvo skelbta, glaustą pranešimą perskaitys ir į susirinkusiųjų klausimus atsakinės "Dirvos" redaktorius Jonas Jasaitis. Meninėje dalyje pasirodys Ričardo Soko vadovaujamas moterų ansamblis ir lituanistinės mokyklos mokiniai. Programos vedėja – Daiva Meilienė.

Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti atkurtos Lietuvos nepriklausomos valstybės 10-mečio šventėje.

Vanda Mažeikienė
ALTS valdybos sekretorė



Tautodailininkų kūriniai "Čiurlionio kelyje".

Dalios Puškorienės nuotr.

PIRMASIS LAIMĖJIMAS!

Šią žinutę rašau tiems, kuriuos domina namų atgavimas Lietuvoje. Po aštuonerių geranoriško ir mandaus elgesio metų, nepasiekdamas norimų rezultatų, pamačiau, kad Kultūros ministerija išmanęs tik juokiasi ir nerimtai kalbasi. Būdavo sakoma: kol Vytautas Šliūpas – Lietuvoje, jam galima prižadėti gražinti didįjį namą Palangoje, o kai jis išvažiuoja atgal į Kaliforniją, vėl galime kitų metų laukti ir Palangoje patogiai jo namuose vasaroti. Visi žemesnio rango pavaldiniai gerai žinojo, kad ministrai keičiasi beveik kasmet. Tai man nuvažiavus Lietuvon, reikėdavo viską vėl pradėti iš naujo – aiškintis su nauju ministru. Taip jie vis nepriimdavo jokio sprendimo dėl namo sugrąžinimo, o be tokio sprendimo (teigiamo ar neigiamo) buvo neįmanoma man kreiptis į teismą.

Galop ir Lietuvos valdžia suprato, kad reikia ką nors daryti su tokiu valdininkų savivaliavimu – "žaidimu". Aišku, ne dėl manęs, bet dėl tūkstančių kitų atvejų. Pereitų metų gegužyje buvo įkurtas Aukščiausiasis Administracinis teismas Vilniuje, geriau pasakius, "bizūnas", lupantis neatsakingai dirbančius valdininkus. Pagal įstatymus, jeigu valdžiai įteikiamas rimtas, oficialus raštas, į jį turi būti atsakoma per vieną mėnesį. Jeigu prašytojas negauna atsakymo, tada galima kreiptis į minėtą Aukščiausiąjį Administracinį teismą. Tai

besikreipiančiam nieko nekaštuoja, nebent mokestis savo advokatai. Tačiau tinkamai viską pristačius, galima tikėtis atgauti turėtąsias išlaidas.

Prieš keletą mėnesių per advokatą padaviau skundą prieš Kultūros ministeriją ir Nacionalinį muziejų, kurie turi užgrobę abu mano namus Palangoje. Pirmoji Aukščiausiojo Administracinio teismo sesija turėjo įvykti sausio 22 d., bet ji buvo atidėta, nes susirgo ir negalėjo dalyvauti Nacionalinio muziejaus advokatė. Teismas buvo atidėtas iki vasario 14 d. Tada aš pagalvojau, kad ir vėl prasiždės teismų atidėliojimai, kaip ir su Palangos mažuoju nameliu, kuris pareikalavo net 12 sesijų, kol tas namelis man buvo priteistas. Tačiau ten įsikūrę "biznierių" namelio man vis tiek neatiduoda ir traukia į Klaipėdos Apeliacinį teismą. Taigi maniau, kad ir su didžiojo namo byla gali būti tas pats.

Tačiau klydau. Vasario 14 d. Aukšč. Admin. teismas labai profesionaliai apklausė bylos dalyvius ir peržiūrėjo visus pateiktus dokumentus, parodančius, kad tas tampymas ir vilkinimas tęsiasi jau aštuonerius metus. Buvo aiškiai įrodyta, kad tai daroma savanaudiškai ir tendencingai. Aukšč. Admin. teismo sprendimas buvo greitas, griežtas ir teisingas. Po 10 minučių pertraukos vyr. teisėja perskaitė sprendimą:

1) įpareigojo Kultūros

ministeriją per vieną mėnesį priimti pilną sprendimą, kurį, jei jis man būtų nepriimtinas, galima apskusti teisme;

2) už patirtas nuoskaudas (*mental and physical stress*) man priteisė didžiausią įstatymuose numatytą kompensaciją – 5000 litų (\$1,250), kurią Kultūros ministerija turės sumokėti;

3) mano pateiktas reikalavimas žodžiu dėl kompensavimo turėtų išlaidų (kelionės iš JAV į Lietuvą 8 kartus, mokėjimai advokatams, nuo

1994 m. mano apskaičiuota prarasta nuomos mokesčių suma Palangoje, nes mano namuose esančius kambarius Nacionalinis muziejus išnuomodavo vasarotojams, ir kt.) buvo atidėtas kitam teismo posėdžiui, nes nebuvau atsižėjęs išlaidas įrodančių paskaitavimų.

Paskutinioji teismo sprendimo dalis visus nustebino: Aukščiausiasis Administracinis teismas pateiks skundą Lietuvos Prokuratūrai prieš Kultūros ministeriją,

kuri tyčia vilkino šį nuosavybės grąžinimo procesą, kad būtų nustatyti ir nubausti savivaliavę asmenys.

Kaip matote, ši byla man pasisekė. Žinoma, tai dar nėra viso namų atgavimo proceso pabaiga. Tai tik pirmas žingsnis gerojo linkmen. Tačiau toks teismo sprendimas parodo ir kitiems besidomintiems asmenims, kad Lietuvoje jau yra nebrangus ir visiems prieinamas kelias apskusti nesąžiningus Lietuvos valdininkus.

Vytautas Šliūpas

YRA PAMATAI – BUS IR NAMAI

Auksučių mokomojo ūkio steigėjas Vytautas Šliūpas, gyvenantis Amerikoje, telefonu redakcijai pranešė, jog šiuo metu vėl vieši Lietuvoje. Lankėsi ir Šiauliuose bei savo tėvų žemėje – Auksučiuose. Ponas Vytautas pasidžiaugė link jo tėviškės nutiestu keliu ir tuo, kad jo sumanytas projektas nestovi vietoje, o pamažu juda pirmyn. Jau kalbėta su statybininkais dėl namo ūkvedžiui statybos. Jį žadama pradėti statyti šį pavasarį ant praėjusiųjų metų padėtų pamatų.

V. Šliūpas jau turi nusižiūrėjęs ir patį ūkvedį. Pasak jo, tai jaunas, 27 metų, ūkininko nuo Anykščių sūnus, Raigėdas Karosas. Vaikinas Utenos technikos mokykloje yra įgijęs elektriko specialybę. Penktą metų jam teko dirbti miškų ūkio darbus Lietuvoje, pusę metų dirbo pas ūkininką Anglijoje, kur išmoko ne tik ūkininkauti, bet ir anglų kalbą. Vėliau pusant-

rų metų dirbo pas Amerikos ūkininką, kur V. Šliūpas jį ir sutiko. Ūkininkas, pas kurį Raigėdas dirbo, vaikiną minėjo tik geru žodžiu. Todėl Auksučių šeimininkas mano, jog ir su ūkvedžio darbu jo tėvų žemėje Raigėdas Karosas tikrai susidoros.

Vytautas Šliūpas minėjo ir tai, kad pats tyrimų centras bus statomas truputėlį toliau nuo pradedamo statyti

ūkvedžio namo. Jis turėtų išaugti už kokių 200 metrų – ant kalvelės.

Sekančią viešnagę į Lietuvą V. Šliūpas su žmona Vanda bei Jolo apskrities fermerių konsultantu Lawrence D. Clement planuoja gegužės mėnesio pabaigoje.

Šiaulių rajono savaitraštis "Mūsų dienos", vasario 9 d., 6 (104) nr.

Lietuvos Ambasados Vašingtone vardu
reiškiu nuoširdžią užuojautą

A.†A.

kun. KAZIMIERO PUGEVIČIAUS

artimiesiems ir bendraminčiams, netekus ištikimo ir nuoseklaus Lietuvos laisvės kovotojo, žmogaus teisių gynėjo, vieno iš Lietuvos Katolikų bažnyčios Kronikos leidėjų, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kavaliariaus.

Ambasadorius Stasys Sakalauskas



Vaiva Bučmytė

Buvo Kalėdų diena. Kaip ir kasmet, svečiavausi pas savo tetą Salomėją. Mes buvom tik ką pavalgę. Pietūs buvo tikra puota: kalakutas, vištiena, kumpis, kugelis, tortas... Mmmm!! Bet kai tie suaugusieji pradėjo kalbėtis, man

baisiai atsibodo. Aš ten buvau vienintelis vaikas.

Teta Salomėja ir dėdė Šarūnas turi didelį ūkį. Jie laiko apie dešimt arklių, kuriuos išnuomoja norintiems pajodinėti. Ir aš labai mėgstu pajodinėti, bet man vienai neleidžia. Jų duktė Sima yra dvidešimt dvejų metų. Jai irgi atsibodo politikuoti, tad susitarėm pajodinėti.

Kai išėjom į lauką, prie tvarto pamačiau arklių, kurio niekad nebuvau mačiusi. Si-

ma sakė, kad jis – naujas. Niekas dar nebuvo juo jodinėjęs, bet tas žmogus, iš kurio jį pirkto, sakė, kad gera juo jodinėti.

– Sima, ar aš galėčiau juo pajodinėti? Žiūrėk, koks gražus!

– Bet, Daiva, tas žmogus mus perspėjo, kad Žaibas (toks šio arklio vardas) mėgsta neprityrusius numesti.

– Sima, prašau... Kalėdų proga... Aš prityrusi, prašau!

– Na, gal ir gerai. Bet

būk atsargi ir neužmiršk, kad tavo perspėjau

– O, Sima, ačiū, ačiū, ačiū!

Mes apsitvarkėm tvarte ir išjojome. Žaibas man patiko nuo pirmos minutės ant jo nugaros. Jis darė viską, ko norėjau. Pajodinėjusios apsnigtais laukais, pasukom į miškelį. Kaip gražu ir gera jodinėti miške žiemą, kai yra sniego, bet nelabai šalta...

Medžiai greit pradėjo rėti, ir pasigirdo sraunus, neužšalusio upelio čiurlenimas. Arkliai pasuko upelio link.

Bet šiaupus upelio buvo tvora. Sima, kuri jojo pirma, lengvai peršoko. Aš dar nebuvau arklio šokdinusi ir išsigandau.

– Tpru, Žaibai, tpruuu!

Bet Žaibas nebeklausė. Pajutau, kad jis jau stojasi pietu. Jau ir užpakalinės kojos kyla nuo žemės. Jau mes virš tvoros. Staiga pajutau, kad skrendu. Dar atsimentu Simos riksmą.

Atsibudau ligoninėje. Pradžioj net nesusigaudžiau, kur esu. Tik staiga atsiminiau Simos perspėjimą: "Žaibas mėgsta neprityrusius jodinėjtojus numesti".

Vaiva Bučmytė

Aušros" aukštesniosios lituanistinės mokyklos 10 sk. mokinė

Antanas Gubanas

11-os klasės mokinys

Žmogus stovi ant laiptų ir ... žiūri į viršų. O, kaip ten šviesu ir, tikriausia, šilta. Šviesa sklinda lyg iš niekur. Štai prabėga vaikų būrelis, o paskui juos pralekia aitvaras. Žmonės ten šypsosi, vaikščioja susikabinę. Toliau už viso šio vaizdo laiptų nebėra. Jie tiesiog veda į ... šviesą. "Dieve mano, kaip puiku, nė vienos šiukšlės", – pagalvoja žmogus. Lengvas vėjas judina žolę. Saulė šypsosi. Bet ne, palauk, čia gi kelios saulės! Kad būtų šilčiau ir jaučiau... Dangumi pralekia žuvėdra, o ją stebintis berniukas svajoja pavirsti paukščiu. Žuvėdros plunksnos nuostabios, auksinės. Ji sklendo ore, sveikindama gamtą.

"Negali būti, ne, kažkokia nesąmonė", – sušnibžda

stovintis ant laiptų žmogus. Jis pastebi būtybes, kurios skraido ore. Jos turi po du baltus sparnus ir juda taip dailiai ir grakščiai, kad jas tiesiog galima supainioti su debesimis.

Žmogus, stovintis laiptų viduryje, gėrasi šiuo vaizdu. Bet staiga jis pastebi, kad šviesa apima tik pusę jo kūno: už nugaros – tamsa. Jis nenoriai atsuka žvilgsnį tamsai. Bet ne, tai ne visiška tamsa. Štai ten, už kelių kilometrų dega laužas. Jis panašus į šėtono akį. Aplink jį kažkas sėdi, kažkas šoka. Į kairę nuo šio laužo dega kitas. Bet jis yra daug arčiau. Dabar aplink laužą galima įžiūrėti šešėlius, o ne kūnus. Jie greitai juda. Visa tai panašu į kažkokį magišką, bet

siaubą keliantį ritualą.

Už laužo tęsiasi plynaukštė. Ją žmogus pastebi, nes degančio laužo atšvaitai išigeria į nesuvokiamos spalvos žemę.

O dangus, tas juodasis dangus! Atrodo, jis susiliejo su žeme. Balkšvas mėnulis tarsi ieško sau aukos. Žvaigždės primena laužus, degančius plynaukštėje. Prie žvaigždžių matyti angelai. Bet jie ne balti, o juodi, kaip visą naktį degusio laužo angelys. Dievo prakeikti angelai gieda baisiai liūdną giesmę. Iš to giedojimo galima suprasti, kad jie atgailauja, bet veidas, matomas viršuje, danguje tebėra rūstus, paniuręs.

Žmogui, stebinčiam šį keistą vaizdą, darosi baugu. Jis pagalvoja: "Ką dabar daryti".

Staiga pasigirsta lėktuvo garsas. Gal jam tik pasigirdo?

LAIPTAI

Bet ne. Štai ten tikrai matyti lėktuvą, kylantį iš oro uosto. Vyras pasisuka į tą pusę. Ten gatvė, kurioje daug žmonių. Jie eina kas sau, bet keistai apsirengę: vieni – baltais rūbais, kiti – juodais. Kai kurių drabužiai – abiejų spalvų. Žmonės gatvėje to nemato, bet stovintysis ant laiptų viską pastebi. Jis taip pat mato, kaip iš miško keliu važiuojančio automobilio iššokę atciviai pagrobia kelia žmones. Jis mato, kaip žmonija mušasi ir dainuoja, jaunimas ginčijasi su suaugusiais ir rašo eiles, o vienišas keliautojas pėdina per saulės šviesos užlietą dykumą.

Po kurio laiko saulė nueina miegoti, o jos vietą užima mėnulis ir maži oranžiniai žiburiukai. Žmogus, tebestovintis ant laiptų, mato, kaip pavargęs kalvis, lyg rūstus senovės pagonių dievas,

vis kala ir kala žaižaruojančią geležį savo mažoje dirbtuvėlėje. O štai batsiuvys, per dieną susibadęs rankas, jau baigia savo darbą.

Ir staiga žmogus suvokia, jog čia susilieja viskas – gėris ir blogis, kaip ir tie žmonės, apsirengę juodai bei baltai. Čia kartais sunku gyventi, o kartais lengva. Čia susiduria dvi laiptų pusės: apačia ir viršus. ach, ir jis jau pasiilgo šitos rutinos, naktinių žibintų, apšviečiančių kelių. Pasiilgo šilto lietaus, girdančio ištroškusią gamtą.

Jis pamąsto, pamindžiuoja vietoje ir nueina... į mūsų keistąjį, pilną paslapčių pasaulį. Pro šalį skridęs paukštis, pastebėjęs žmogų, pamoja jam sparnu ir nuskrenda pietų link...

Laiptais kyla pavargęs vaikas. Staiga jis pakelia akis ir viršuje išvysta šviesą. Tamsa sėlina po truputį, nesukubėdama...

Stasys Gajauskas

PASKENDĘS PASAULIS

Rūke, vandeny ar tamsoj neregėtoj

Paskendęs pasaulis boluoja.

Didingi jo bokštai, tvirti, neįspėti,

Skausme vis jo vardą kartoja.

Gamta stebuklinga ir žvėrys galingi

Per amžius vis garbino žemę,

Ten skaidrūs upeliai ir paukščiai spalvingi

Džiaugsmingai gyveno ir seno.

Žmonių širdyse degė meilės ugnis,

Kuri šildė sielą beribę,

Ir statėsi žmonės svajonių pilis,

Jose ugdė gėrį, dorybę.

Bet amžiai sparnuoti,

Greičiu karūnuoti

Vis lėkė pro laiko galybę.

Ir žvilgsniai ginkluoti,

Pykčiu pažaboti,

Sužlugdė didžiausią vertybę.

Neliko nei laimės, karštos žmonių meilės,

Pradingęs švelnumas riaumoja.

Ir šaltas lyg ledas, net viltį praradęs,

Paskendęs pasaulis boluoja.

Vilniaus vidurinė mokykla "Lietuvių namai"



Vieni šioje žymaus foto menininko a. a. Vytauto Valaičio nuotraukoje atpažins savo mamas, kiti močiutes, treči traukys pečiiais, sakydami, kad nieko neatpažįsta. O vis tik įdomu, kiek tada įamžinto įvykio dalyvių susirinks į savo tuometinės bendraamžės - dabar žinomos dailininkės darbų parodą? Kviečiame skaitytojus atsakyti, koks įvykis įamžintas šioje nuotraukoje ir įvardinti visų nufotografuotų merginų tuometines ir dabartines pavardes. Kuri iš jų – dailininkė, į kurios parodą jau kviečia mūsų renginių kalendorius?

PASIŽVALGYMAI PO ATOGRAŽAS

Padre Ferdinando-Alejandro, Pintor Lituanas Juan, Vytautas, Jadzė, "Tu", Birutė, dar keletas kitų. Gal būt ir Faustinas Antrasis – La Gonave karalius.

Iš karšto praėjusių metų vidurvasario po ilgo naktinio skrydžio, saulei vos tekant, mūsų lėktuvas nutūpė La Paz'e viduržiemyje. Metų laikai pietinėse Ožio atogrąžose yra apsivertę (o gal apversti) galva žemyn – priešingai mūsų šaliams. Esu keturių kilometrų aukštyje virš jūros lygio – aukščiausioje pasaulyje sostinėje. Esu indėniškiausioje ir neturtingiausioje Pietų Amerikos šalyje, lamų, alpų ir vikunijų tėvynėje, penkių šimtų tautinių šokių, šimto aštuoniasdešimt aštuonių revoliucijų tautoje ir aukščiausios kokybės kokaino žaliavos krašte – Bolivijoje. Argi tai neįdomi šalis?

Dairausi pro lėktuvo langus. Dešinėje – triguba ledinė Illimani viršūnė iš šešių su puse kilometrų aukščio žvel-

Jonas Dunduras

gia į bundantį La Pazą. Kairėje – oranžiniuose tekančio saulės spinduliuose savo smailos viršūnės ledais blizga didingas Illampu, vos šimtu metrų žemesnis. Už jų nuogarų, Bolivijos padanges bado daug penkiakilometrinių ir tuzinas šešiakilometrinių viršūnių. Artimiausias panašus vaizdas siūlytųsi tik Himalajuose – priešingoje mūsų planetos pusėje.

Prieš penkiasdešimt dvejus metus poetas Petras Babickas, dairydamsis Bolivijoje, žvilgtelėjo į Illimani ir jo kūrybos mūza pašnibždėjo penkis eilėraščių posmus, pavadintus "Prie Illimani". Pirmasis posmas skelbia:

*Žėruoja deimantais
viršūnė Illimani,
Po kojų jo suklupo
pulkas debesų...*

*Ir tirpsta ilgesys
ir juodas skausmas mano,
Nes jo galybėje
tik snaigė aš esu.*

Aplinkui, kiek tik akys aprėpia, matosi sausos, rusvos plokštikalnio lygumos, iš abiejų pusių įrėmintos aukštųjų Andų grandinėmis. Tai Bolivijos Altiplano – plokštikalnis, maždaug keturių kilometrų aukštyje nusitęsiantis iš pietų, nuo Argentinos pasienio ir pasibaigiantis į šiaurę nuo La Pazo. Šioje vietoje plokštikalnis yra įkirstas ilgo, gilaus kanjono, o jo apačioje, maždaug kilometro gylyje nuo oro uosto paviršiaus, visu ilgiu išsitempęs guli pilkas, sausas Ciudad de Nuestra Senora de La Paz – Tai-kos Karalienės miestas. Kanjono gale – Illimani kryptimi – matosi didoka grupė dangoraižių, o į abi kanjono sienas lipa priemiesčių gatvės ir įvairaus kuklumo ar net vargingumo namų dėžutės...

Lėktuvo duris atidarius, jo vidun įgriuvo gana šalto, deguonimi lieso, La Pazo žiemos oro gūsis. Išlipantieji, giliai, tankiai kvėpuodami – išlipimams būdingoje kamšaty-

(Nukelta į 9 p.)



Novelės konkurso laimėtojai KELIONĖJE

Dalila Mackialienė

tekant, žvelgsi iš aukšto į tą miestą, kylantį iš neužmatomų laikų istorijos, kad iš padangių stebėsi vingiuojančias upes, tolstančius ir artėjančius kalnų kontūrus, rausvo molio, dar Tiberijaus laikais statytus, kelių šimtmečių senumo bažnyčių bokštus, – niekada nebūtum tuo patikėjęs. Atrodytų sapnas ar pasaka. O dabar – viskas ranka pasiekama tikrovė. Net sunku patikėti...

Staiga lėktuvo ratai trenkė į grindinį taip sunkiai, kad keleiviai pakilo iš sėdynių ir vėl smuko atgal.

Atrodo, pilotas nėra švelnios prigimties žmogus. Kitas – nuleidžia lėktuvą kaip į pūkus. Nejauti, o tik girdi, kada ratai paliečia žemę, – kiek sunerimęs prašneko Aleksas. – Nebuvo labai džentelmeniška tokią gražią mūsų kelionę užbaigti nemaloni trinkelėjimu, – ištare jis, lyg su gailėsčiu, tvarkydamas savo daiktus.

Išlipus – spūstis. Aleksas paprašė leisti laikyti Aldužės ranką; tokioje kamšatyje lengva pasiklysti. Romos aerodromas – didelis ir klaidus. Aldužei buvo baisoka. Tai – jos pirmoji kelionė į užjūrį. Nemokant vietinės kalbos, būtų tikrai nemalonu likti vienai tokioje minioje.

Aleksas pašaukė taksi, kuris juos išlaipino prie viešbučio – pačiame Romos cent-

re. Viešbučio prieangyje, už stalo, mosikuodamas rankomis, juodais garbanotais plaukais italas, žvilgtelėjęs į sąrašą ir suradęs abiejų pavardes, numetė po raktą. Aldužė pateko į ketvirtą aukštą. Aleksas – į aštuntą. Nueidamas tepasakė:

– Lauksiu čia už valandos. Tada nutarsime, ką darysime toliau. Jūsų grupė, kiek man žinoma, turi grįžti vakare. Tada susitiksite visus draugus ir galėsite prie jų prisijungti. Kol kas teks pabūti mano globoje. Roma – pavojingas miestas, – ir kilstelėjęs ranką, nužingsniavo į kitą viešbučio šoną, kur buvo keltuvas į aštuntą aukštą.

Aldužė gailiai pažiūrėjo į nutolstantį ir lėtai žengė prie savo keltuvo durų. Atsidūrusi paskirtame kambaryje ji pasijuto, kaip vaikas, paklydęs senamiesčio skersgatviuose.

Tik pastebėjusi ant bendrągyventojos lagamino lietuvišką pavardę, nurimo. Ji nepažino jos iš kortelės, tačiau savųjų artumas sustiprino pasitikėjimą. O vis tik būtų geriau, pagalvojo, kad galėtų būti viena: tiek daug minčių ir abejonių susitvenkė kelionėje. Jas reikėjo išanalizuoti, apsvarstyti kiekvieną Alekso pasakytą žodį, išsigilinti į kiekvieno gesto ar niuanso reikšmę, ieškant nors iš mažiausios užuominos, kuri vestų į kokią viltį suartėti su Aleksu. O, kaip labai ji šito troško...

Galvoje dar siautė lėktuvo ūžesys. Ratų trenksmas daužėsi smilkiniuose. Mintys grūdosi į eilę ir reikėjo spręsti kuriuo keliu sukti, nes Aldužė jautė, kad nekasdieniška būseną pradėjo ją visą užvaldyti. Chaotiška minčių raizgynė galėjo ją nuvesti į palaimą arba nublokšti į pražūtį. Meilė – palaimintas jausmas, Dievo dovana. Šis maloniausias žmogaus išgyvenimas kartu yra ir pats skaudžiausias.

"VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTIS"

Vilniuje leidžiamas antradieniais ir šeštadieniais, informatyvaus, patriotinio, demokratinio, Lietuvos gerovei skirto turinio, 16 puslapių. Siunčiamas kartą per savaitę oro paštu. JAV ir Kanadoje kainuoja: metams – 150 USD, pusei metų – 75 USD, trims mėnesiams – 40 USD. Prenumeratos užsakymus priima JAV ir Kanados atstovas Bronius Juodelis: 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL. 60514. Tel. (630) 986-1613. Čekius rašyti "Valstiečių laikraštis" vardu ir siųsti atstovo adresu.

Bronius Juodelis
Atstovas JAV ir Kanadoje

3

– Teko ramstyti praeitimi ir semtis jėgų iš prabėgusių dienų laimės, – sukiudama tarp pirštų tuščią plastikinę taurelę, kalbėjo Aldužė. Nutilusi atsirėmė į atlošą ir užmerkė akis.

Aleksas užgesino naktinę lemputę ir žvelgė pro langą į mėnesienoje skęstančią visatą. O gal klaidžiojo padangių toliuose, ieškodamas atsakymo į daugybę nežinomų arba darnos savo viduje, atsidūręs konflikte tarp pareigos ir jausmo. Ši moteris artėjo į jį nepatirtos laimės spinduliu.

Po ilgokos tylos Aldužė prašneko:

– Ar jūs tikite į fatalizmą? – paklausė neramiu balsu.

– Mano fatalizmo filosofija remiasi asmeniškų patyrimo šaltiniais. Bet tai – ilga istorija.

– Aš tikiu, kad kiekvienam žmogui skirtas laikas pabuvoti ir pasivaikščioti šio pasaulio keliais. Kai jau jie išvaikščioti, turi iškelti, nes tas žemės ir erdvės plotelis reikalingas po tavęs ateinančiam. Mano brolis išėjo iš šio gyvenimo, net sudiev nepasakęs. Mano vyras atsivieškino tik galvos linktelėjimu. Mano motina, mano tėvas... Kaip jie atsivieškino su šiuo pasauliu? Laikui atėjus, visi iškeliausime, – žvelgė Aldužė tiesiai į Alekso akis.

– Atleiskite, kad mano smalsumas sukėlė jums skaudžius prisiminimus.

– Jūs nesukėlėte prisimi-

nimų. Jų nėra. Tai – mano gyvenimas, kuriame niekas neprisimenama, nes niekas nėra užmiršta.

– Kodėl pasilikote viena? Nenorėjote dar kartą sujungti savo gyvenimo su kuo nors kitu? Dabar, kai vaikai nusi-vijo savas vaivorykštes, dviese būtų lengviau tęsti šios žemės kelionę. Gyvenimas nei-na atgal. Vyresniame amžiuje labai svarbu turėti šalia savęs mielą, suprantantį žmogų, – atsargiai rinko žodžius Aleksas. – Žinoma, tik jūs žinote, kodėl nusprendėte likti viena.

Aldužė, kiek pasisukusi, pažvelgė jam giliai į akis, kuriuos prietemoje atrodė tokios tamsios ir gilios. Mintyse dėsėsi žodžiai: "Tu esi tas, kurį aš norėčiau pasirinkti gyvenimo palydovu!" Bet garsiai to ištarti ji neišdrįso. Tik jos žvilgsnis, lyg dūris, skaudžiai palietė Aleksą. Jis pasisuko į taką, kuriuo jauėjo patarnautoja, dalindama karštas, garuojančias servetėles mieguistoms akims atgaivinti.

Aušo naujos dienos rytas – dar nespėjus sutemti. Tekančios saulės atšvaitai jau žvilgtelėjo per kalnų keteras, dar skęstančias Viduržemio jūros ūkanose. Su kylančia saule artėjo Roma. Aldužei net širdis šoktelėjo krūtinėje.

– Tiesiog neįtikėtina! – entuziazmo pagauta, ji garsiai prašneko. – Jei kas kada būtų taręs, kad lėksi "džetu" iš tolimos Amerikos ir, saulei

PASIŽVALGYMAI PO ATOGRAŽAS

(Atkelta iš 8 p.)

je – slinko durų link, o likusieji, kaip ir aš, tęsiantieji kelionę į galutinę skrydžio paskirtį – į *Santa Cruz* – supomės į antklodes ir svarstėme ar nebūtų sveikiau prisijungti prie balsų, reikalaujančių deguonies kaukių. Stebėjau, kokie gyvenimiški "pliusai" sutraukė beveik milijoną boliviečių, šiuo metu išsiritančių iš savo buduarų ar mygių, įsikurti čia, šiame šalto, skysto oro mieste, kur metinis temperatūros vidurkis yra 10 laipsnių pagal Celsijų ir kur, išskiriant aukščiausios rūšies viešbučius, įstaigas bei ištaigingesnes privačias "rezidencijas", eilinis La Pazo gyventojas šildymo įtaisų neturi. Atrodo, kad jiems jų ir nereikia, kaip nereikėjo nuo 1548 metų, kai pirmieji ispanai, aukso troškulio ir pranciškono *Pedro de la Gasca* vedami, čion uždusę užkopė, įsikūrė ir, laikui bėgant, aklimatizavosi.

Taip besistebint neatsistebėtinais dalykais, lėktuvas prisipildė naujais keleiviais, perfiltruotais emigracinių ir policinių "veiksnių" bei "tarnių". Durys užsidarė, oras vėl prisistotino šiluma ir deguonimi, ir po ilgo, ilgo išibėgėjimo šiame skystame ore skrydis tesėsi toliau į *Santa Cruz*. Aukštasis plokštikalnis liko užpakalyje. Kraštovaizdis pasikeitė į palaipsniui žemėjančių kalnų grandines, išvagotas žaliuojančiais slėniais, prasidedančiais maždaug trijų kilometrų aukštyje, palaipsniui žemėjančiais rytų kryptimi ir pagaliau įsiliejančiais į tropines lygumas. Tai garsi Bolivijos sritis – *Yungas*.

Garsi subtropinių slėnių grožiu, švelniu klimatu, viliojančių daug atostogautojų iš nepertolimo vėsiojo La Pazo. Garsėjanti taip pat ir aibe daržo bei sodo gėrybių, plaukiančių iš *Yungas* kaip iš gausybės rago. Iš aukštųjų slėnių kyla šakniavaisiai, iš subtropinių – kava, arbata, kakava, prieskoniai. Slėniams išplaukiant į lygumas, iš jų pasipila nuostabi tropinių vaisių įvairovė. *Yungas* augina viską, ką tik galima žemėje sudaiginti, įskaitant ir garsiuosius *Coca* krūmus, kurių lapuose, kitų alkaloidų draugijoje glūdi kokaino žaliava...

Taip man bemažant ir bežiūrint žemyn, *Yungas* baigėsi, kalnai ir slėniai palaipsniui įsiliejo į žalias žolėtas lygumas, seniau buvusias tankiomis tropinėmis džiunglėmis, palaipsniui iškirstomis ir išdegintomis, mažus miškelius paliekant galvijų pavėsiui, paverstomis į didžiules galvijų ganyklas, rytuose ir šiaurėje siekiančias Braziliją, pietryčiuose – Paragvajų ir vakaruose – *Yungas* slėnių papėdes. Ši Bolivijos sritis vadinama bendru "Oriente" – Rytų vardu. Priešingai Bolivijos užribuose susidariusiai nuomonei, jog Bolivija yra kalnų ir juose lamas bei alpakas ganančių indėnų šalis, trys ketvirčiai Bolivijos teritorijos yra subtropiniai ir tropiniai, retokai apgyventi, morfologiškai lėtai banguojantys plotai, sudarantys dalį pietinio Amazonės baseino.

Oro uosto pakraščiuose besiganančių kuprotų *Brahma* galvijų žvilgsnių palydi-

mi, nutūpėme *Santa Cruz*. Pilnas, "formalusis" miesto vardas yra *Santa Cruz de la Sierra*.

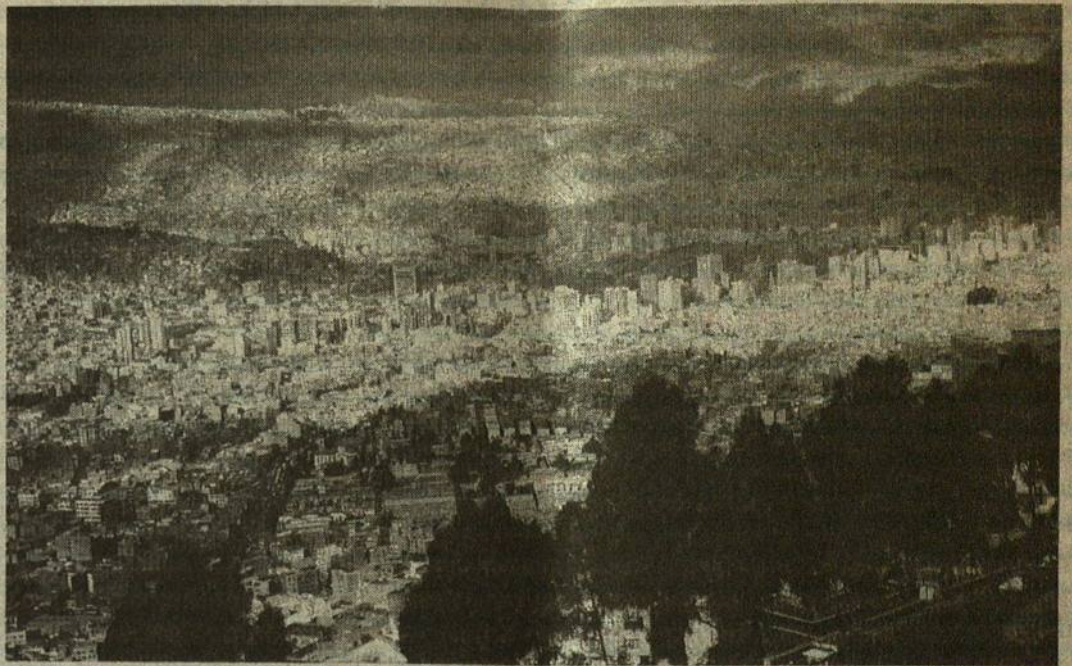
Būdingu lėtumu keleivių eilei slenkant, imigracijos tarnybos bandė išfiltruoti galimus valstybės priešus, politines iškamšas, diversantus, teroristus, gal net ir netolimos ateities antikristus, stipriai įtariamus slepiantis padai guotų, nosyse ir bambose auksinius žiedus įsivėrusių jaunesniųjų "trekerių" esybėse. Muitinėje, nesulaukiant багаžo, graudžia veido išraiška ir beviltišku išskėstų rankų gestu pareigūnas išsakė užuojautą. Matyt, mano lagaminas Bolivijos saulės dar neišvydo ir, turbūt paklaidintas, blaškosi kur nors – oro linijų raizgyne. Buvau planavęs artimą pažintį su *Santa Cruz* užmegztį vėliau, kelionei artėjant prie pabaigos, o šiuo metu, pakeitęs lėktuvus, skubėti tolyn į šiaurę, į Brazilijos

pasienį ir susirasti "*Fundacion Bendoraitis*" lignonę *Guayaramerin* vietovėje, didžiosios *Mamore* upės pakrantėje. O dabar neliko nieko kito, kaip pašvilpus taksi ir įsikūrus viešbutyje, praktikuoti kantrybės dorybę, nors ji mano dorybių sąrašė visai neįrašyta. Panašių įvykių pamokytas, savo rankiniame bagaže visada laikau rūbų komplektą ir visą foto aparatūrą.

Keliaudamas į užsienį, visada vykstu vienas, turizmo agentūrų patarnavimais nesinaudoju, oro linijų bilietus perkū iš vadinamųjų "konsolidatorių" – urmininkų. Tai visada nukerpa nemažai dolerių nuo įprastinės bilieto kainos. Viešbučių niekada iš anksto neužsisakau, nes nežinau, kurį viešbutį pasirinksiu. *Sheraton*, *Hyat*, *Radison* ir kitus panašaus internacionalinio kvapo viešbučius aplenkiu dideliu ratu. Kaip įpras-

ta, juose nėra nieko įdomaus – būdingo tam kraštui. Jie skirti piniginei komercinei ar minkštai turistinei klientūrai. Man nepatinka jų beasmeninis, komercinis formalizmas. Mane domina viešbučių tautinės architektūrinės bei istorinės apraiškos, kurių nerasi minėtuose "internacionaluose". Bet visada būsi jų apsuptas, jei pasirinksi įdomų, gerą vietinio charakterio viešbutį, kur nebus pavojaus trintis alkūnėmis su kuo nors iš *Chicago, IL* ar net, ko gero, iš *Intercourse, PA* ir klausytis dejavimų, kad baro patarnautojas nežino, kaip sumaišyti "*Sex On The Beach*" kokteilio. Jei kas nors jau sunerimo dėl tokio kokteilio sudėties, paaiškinu, kad jis sudarytas iš "vodka" (rusiškos degtinės), persikų "*Schnapps*", apelsinų ir bruknių sulčių.

(Tęsinys – kitame numeryje)



Bolivijos sostinė – La Paz. Autoriaus nuotr.

STEBUKLINGA BALTIMORĖS VIRTUVĖ

Jonas Kardokas

Nors ši virtuvė gal yra panaši į tūkstančius ar net milijonus virtuvių, esančių Amerikoje, bet iš tikrųjų ji – vienintelė. Nors ji dažniausia veikia tik vieną kartą per savaitę – penktadieniais, nors mėsos patiekalų visuomet paruošia daugiau, negu žuvies, tačiau pasižymi specialiais pietumis, ruošiamais įvairiomis progomis: Vasario 16-osios, kalėdinio "bazafo" ir kitomis iškilmingomis dienomis. Čia prie bulvių skutimo, tarkavimo ir visokių kitų darbų prisideda ir mūsų Namų prezidentas, viceprezidentė, administratorė su savo "dvynuke" ir kitos savanorės – našlės. Čia darbas vyksta kaip fabrike: kiekvienas turi savo vietą ir darbą. Net mažas sutrikimas sukelia samyši ir gincus, kurie greitai išsprendžiami, užčiaupus burnas. Pasigendame tik mūsų finansų sekretoriaus ir kasininko, bet gal net nenorėtu-

me, kad jie eitų tvarkyti pinigų "nešvariomis" rankomis. Tai gali sukelti įtarinėjimus. O gal būtų negerai, kad nuo pinigų čiupinėjimo bakterijomis užkrėstomis rankomis eitų gaminti valgius.

Šioje virtuvėje gaminame savas – lietuviškas – dešras. Namų prezidentas yra nuolatinis mėsos maišytojas. Administratorė tvarko prieskonius, tik žiūrime, kad nepriimtų per daug jos labai mėgiamų pipirų. Dvi rankomis valdomos "mašinos" kemša prezidento išglostytą mėsą į viceprezidentės paruoštas žarnas. Administratorė su kitomis našlėmis traukia prikimštas dešras, paglosto, perbraukia rankomis, kaip kokią šventenybę. Dešros, atrodo, spinduliuoja savo patrauklia išvaizda ir prašosi paimamos į burną. Administratorės "dvynė" jas apžiūri: tai koky-

bės priežiūros ("*Quality Control*") skyrius. Ji pasveria ir supakuoja. Taip maždaug per 2.5-3 valandas pagaminame apie 600 svarų skaniai kvepiančių lietuviškų dešrų. Švenčių progomis Namų nariams jos parduodamos ir išsinešimui. Taip ir išleidžiame kelis šimtus svarų. Šias dešras mėgsta lietuviai ir jų palikuoniniai.

Panašiai daromos ir bulvinės "dešros", tik skiriasi jų kimšimas ir virimas bei apkepimas. Šių dešrų žmonės irgi pageidauja, nes namuose jas gaminti – per daug sudėtinga.

Sunkiausias darbas yra pagaminti "cepelinus" – didžiukulius. Jis reikalauja daugiau fizinės jėgos, tačiau svečiai juos labai mėgsta. Jie daromi labai rūpestingai. Po bulvių suskutinimo, sutarkavimo, išsunkimo (čia jau labai

reikia vyriškų rankų) prasiideda pats formavimas. Patyrusios rankos paima gabalą nusaustintų "tarkių", jau sumaišytų su virtomis bulvėmis, išploja į blyną, įdeda paruoštos mėsos ar varškės, užlenkia, išlygina, gražiai švelniai paploja ir paglosto, o po to deda į verdantį vandenį. Taip neskubant, rūpestingai suformuoti cepelinai gražiai išsilaiko puode. Padėti ant stalo ir užpilti lašiniukų su grietine padažu suminkština ir užkietėjusių valgytojų apetitus.

Nuolatinis pietų patiekalas yra kugelis, kurio svečiai taip pat pageidauja ir daugelis prašo išsinešimui.

Dar populiarūs patiekalai yra virtiniai su grybais, mėsa arba su varške.

Čia verta suminėti, kad santykiai tarp visų darbininkų yra geri. Tiesa, kartais puo-

dai, lėkštės ar mazgotės skraido po virtuvę, bet dėl to dar nė vienas neatsidūrė lignonėje. Kai pastebime, kad kuriai ar kuriam kraujas "užverda", tai laikomės nuo jų kurį laiką atokiau, kad maža kibirkštėlė nesukeltų didesnio sprogimo. Vyrai iš namų išleidžiami su instrukcijomis, kad rankas naudotų tik darbui, stovėtų ne arčiau kaip per žingsnį nuo našių ir laikytų liežuvį už dantų. Kad nesugadintų produktų skonio, nešvarūs žodžiai, kaip taisyklė, nenaudojami. Našlės – savanorės pyktelėjusios žada daugiau čia nedirbti, bet, vos sakiniui pasibaigus, tas pažadas jau negalioja. Jos visos jaučia pareigą aukoti savo darbą Lietuviai Namų gerovei. Kviečiame skaitytojus užsukti į šią virtuvę penktadieniais ir patiems įsitikinti patiekalų patrauklumu ir skanumu.

ĮVAIRENYBĖS

Skyriaus vedėjas – Gerardas Juškėnas

PABRANGS PAŠTO PASLAUGOS

2001 metų pradžioje vėl vienu centu pabrangs laišku ir atvirukų siuntimas paštu (USPS). Smarkiai pabrangs žurnalų ir katalogų persiuntimas. Tai atsilieps spaudos leidimo ir reklamų platinimo verslui. Visi specialūs pataravimai pabrangs apie 6 proc. Be abejo, valdininkai nepamirš ir mums siunčiamų laikraščių, už kuriuos mes sumokame, bet dažniausia gau name pavėluotai. Ger. J.

NAUJOS MONETOS

JAV Pinigų kalykla (*US Mint*) pradėjo platinti naujas vieno dolerio monetas su indėnės atvaizdu. JAV Pinigų kalykla įteikė \$ 100 milijonų vertės tų monetų *Wal-Mart* prekybai ir tiek pat Federalinio banko skyriams, kurie paskirstys jas privatiems bankams. Praėjusį šimtmetį buvo bandyta platinti nukaldintas vieno dolerio monetas su kovotojos už moterų teises *Susan B. Anthony* atvaizdu. Tos monetos nepaplito, nes jos buvo "ketvertuko" (25 ct) dydžio, sidabrinės spalvos ir kauburiuota briauna. Žmonės jų nemėgo, nes dažnai sumaišydavo su 25 centų monetomis.

Naujoji vieno dolerio moneta yra aukso spalvos, lygia briauna. Joje yra indėnės *Sacagawea* atvaizdas. Ta moteris padėjo *Lewis ir Clark* istorinei ekspedicijai. Ji žvelgia per petį į savo sūnelį.

Jau vasario mėnesį *Wal-Mart* krautuvėse pirkėjai gaus gražą naujomis dolerio monetomis, nors gali reika-

lauti ir popierinių tos pačios vertės banknotų. Be to, JAV Pinigų kalykla pasikvietė į talką *General Mills* javainių (*cereals*) bendrovę. Ji platina aukso spalvos monetas "*Cheerios*" dėžėse. Jas galite užsakyti per Internet: <http://www.usmint.gov>

JAV Pinigų kalykla šiemet žada paleisti į apyvartą bilijoną šių monetų. Ger. J.

ŠVĖSKIME GYDYTOJŲ DIENA

Amerikos Anesteziologų Dr-jos (*The American Society of Anesthesiologists*) nariai skatina visus kovo 30 d švęsti Gydytojų dieną. Tą dieną bus pagerbti visų specialybių gydytojai.

1842 m. kovo 30 d. dr. *Crawford W. Long* iš *Jefferson, GA*, operacijos metu pirmą kartą panaudojo eterį ligonio anestezijai. Šis istorinis įvykis, liudijantis apie nuolatinės gydytojų pastangas pa-

lengvinti ligonių kančias, pasitarnavo, parenkant Gydytojų dieną.

Jūsų kelionė į gydytojo įstaigą dažnai būna pirmasis žingsnis ieškojimo, kaip pasveikti, kelyje. Gydytojas ir jo talkininkai stengsis nustatyti negalavimo priežastį ir jus pagydyti, kad galėtumėte greičiau grįžti namo.

Gydytojų diena kasmet švenčiama, pagerbiant šio krašto gydytojus, nes jie rūpinasi mumis visais. Pasveikinkite ir jūs savo gydytoją kovo 30 d. Ger. J.

PABIROS

Keliautojas – žmogus, kuris nuvažiuoja tūkstančius mylių, kad nusifotografuotų ... prie savo mašinos.

* * *

Psichologija – mokslas, kuris tau nežinomais žodžiais pasako viską, ką jau žinojai.

Parinko S. Butvilą



Lietuvos nepriklausomybės 82-osioms paskelbimo metinių proga įteikiamas Illinois valstijos gubernatoriaus George H. Ryan sveikinimas. Iš kairės: Amerikos lietuvių tarybos Čikagos skyriaus pirmininkė Evelina Oželienė, gubernatoriaus padėjėja Pat Michalski, įteikianti sveikinimą, ir minėjimo programos vadovė Vida Sakevičienė. (*Gubernatūros nuotr.*)



Pasirašius Lietuvos Respublikos ir JAV Ohio valstijos sutartį dėl bendradarbiavimo žemės ūkyje. Prie moderniosios žemdirbystės pradininko *Louis B. Brumfield* biusto. Iš kairės: Ohio valstijos gubernatoriaus atstovas *August Pust*, Dr. *Bobby D. Moser*, LR generalinė garbės konsulė *Ingrida Bublienė*, *David. O. Hansen*, dr. *Viktoras Stankus*, *Liana R. Lee* ir *Fred L. Dailey*. (Žr. vasario 28 d. laidos 1 psl.) *Deborah Abbott nuotr.*

KUKLŪS PRISIMINIMAI APIE DAKTARĄ JONĄ ŠLIŪPĄ

Kovo 6 d. suėjo 139 metai nuo Dr. Jono Šliūpo gimimo. Spausdiname neseniai gautus šiaulietės *Gražbylės Venclauskaitės prisiminimus apie žymųjį aušrininką, Lietuvos ir Amerikos lietuvių veikėją J. Šliūpą.*

Pamenu žiauriųjų 1941 metų birželio pabaigą arba pačią liepos pradžią. Mūsų (Venclauskų) ir Dr. J. Šliūpo namai buvo beveik kaimynystėje. Į mano mamą (Stanislavą Jakševičiūtę-Venclauskienę kreipdavosi vietiniai žydai. Prašydavo tai muilo, tai šukų ir pan. Išaiškėjo, kad žydų moterys yra kokioje tai daržinėje. S. Venclauskienė nuėjo pas Dr. Joną Šliūpą, kuris tuo metu buvo Palangos miesto burmistru, ir abu nutarė, kad jie privalo reikalauti, jog su žmonėmis taip nebūtų elgiama.

Abu ryžtingai nužingsniavo į vietinės vokiečių

įstaigas ir išdėstė savo reikalavimus. Kaip vyko pokalbis, nežinau. Tačiau jie grįžo priblokšti atsakymo. Iš jų buvo kategoriškai pareikalauta nesikišti į šituos reikalus, nes tai ne nuo vietinių organizacijų priklauso. Įsakymai ateina iš aukščiau – iš Berlyno.

Mokydamasi Šiaulių gimnazijoje, matydavau skelbimus apie Dr. Jono Šliūpo paskaitas. Matydavau, kaip moksleiviai rinkdavosi į salę. Temų nežinau, nes buvau dar maža. Bet tos paskaitos vykdavo dažnokai. Dr. Jonas Šliūpas buvo mėgiamas ir gerbiamas.

Pamenu Palangoje patriarchiškos išvaizdos žmogų, vaikštinėjantį su mažu berniuku, t.y. su sūnumi Vytautu.

Gr. Venclauskaitė
Užrašyta Šiauliuose
2000 m. vasario 8 d.

2000 m. vasario 27 d. mirė

A.†A. EDA BRAŽĖNIENĖ

1922 m. sausio 30 d. Kretingoje gimusi Eda Bražėnienė – Sabatauskaitė. Iš artimųjų Amerikoje liko jos vyras Vilius, duktė Lyvia Marija Garsienė, vaikaičiai: Darius Šarūnas, Linas Tomas, Gintautas Radvila ir provaikaitis Tirmas Šarūnas. Lietuvoje liko broliai Vytautas ir Eugenijus bei sesuo Dangerūta.

A.†A. Eda mirė nuo lemtingo kraujo krešulio smegenyse ir širdies negalavimo sutapimo. Velionės pelenai bus laidojami Lietuvoje.

Jos draugai bei draugės ir pažįstami prašomi velionę prisiminti maldoje.

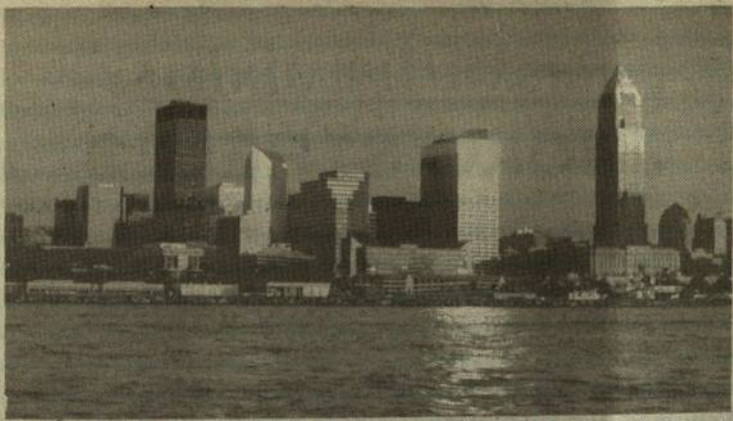
Vilius Bražėnas

A.†A. kun. KAZIMIERAS PUGEVIČIUS

Vasario 28 d. Baltimore, MD savo namuose, iškankintas vėžio ligos, mirė ilgametis žmogaus teisių gynėjas, kovotojas už tikėjimo laisvę Lietuvoje kun. Kazimieras Pugevičius. Jam buvo 71-eri metai.

A.A. K. Pugevičius gimęs Baltimorėje. Jo tėvai atvyko į Jungtines Valstijas netrukus po Pirmojo pasaulinio karo. Įšventintas į kunigus 1953 metais, dirbo pastoracinį darbą Baltimorės vyskupijoje. Vėliau jis vadovavo Lietuvių katalikų religinei šalpai bei Lietuvių Informacijos centrui New York, NY. Kun. K. Pugevičiui vadovaujant, šios tarnybos taip pat rūpinosi "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos" platinimu užsienyje. Daugiau nei 80 slapta išgabentų Kronikos numerių kun. K. Pugevičius išvertė į anglų kalbą. Už nuopelnus Lietuvos laisvės kovoje apdovanotas Gedimino ordinu.

A.A. kun. K. Pugevičius bus laidojamas kovo 4 d. – per savo vardadienį.



MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- KOVO 18 d., 4 v. p. p. – BALF'o skyriaus metinis susirinkimas Lietuvių namų apatinėje salėje. Visus kviečiame dalyvauti. Po susirinkimo – vaišės.
- KOVO 19 d. - Tradicinė skautijos Kaziuko mugė Dievo Motinos parapijoje.
- KOVO 25 d., 6:30 v.v. – solisto Vladimiro Prudnikovo ir solistės Juditos Leitaitės koncertas Dievo Motinos parapijos salėje. Akomponuos pianistė Nijolė Ralytė. Rengia JAV LB apylinkės valdyba.
- KOVO 26 d., 11:30 v.r. Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje kalbės Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis SJ. Pranešimo tema: "Lietuvos jaunimas: dabartinė švietimo padėtis ir žvilgsnis į ateitį".
- BALANDŽIO 1 d. – "Žaibo" diena. Metinis LSK "Žaibo" renginys Lietuvių namuose.
- BALANDŽIO 9 d. 3:00 v. p. p. – Esteros Alšėnienės knygos "Išlusi valtis" pristatymas Dievo Motinos parapijoje. Rengia "Ateities" klubas.
- BALANDŽIO 15 ir 16 dienomis – Šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas.
- BALANDŽIO 15-16 d., šeštadienį ir sekmadienį, – Nijolės Palubinskienės ir Linos Palubinskaitės meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos salėje. Rengia korporacija "Giedra".
- BALANDŽIO 29 d. – Lietuvių klubo veiklos 80-mečio minėjimas Lietuvių namuose.
- BALANDŽIO 30 d., 11:30 v. r. – Atvelykio stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje.
- GEGUŽĖS 27 d., šeštadienį - skautiškos veiklos 50-mečio šventė.
- GEGUŽĖS 29 d., 8:30 v. r. – Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-

asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 10 d., šeštadienį – trijų chorų: *Chicago* – "Dainavos", *Cleveland* "Exultate" ir *Toronto* "Volungės" koncertas CIM (Cleveland Institute of Music) salėje.

• LIEPOS 16 d., 11:30 v. ryto – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

• LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

• GRUODŽIO 16-17 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.



Lietuvos Respublikos Generalinis Garbės konsulas Niujorke Dr. Rimantas Morkvėnas *Cleveland, OH* centre prie stulpų, pastatytų miesto įkūrimo 200-mečio proga. Juose minimi ir Amerikos lietuviai. Kairėje – JAV LB tarybos prezidento namė Dalia Puškorienė. *Viktoro Stankaus nuotr.*

45-oji Kaziuko mugė

Klyvlendo (*Cleveland, OH*) skautija švenčia savo gyvavimo 50-mečio sukaktį. 45-oji Kaziuko mugė rengiama šios sukakties ženkle, norint atšvęsti organizacijos veiklos jubiliejų ir atkreipti visuomenės dėmesį į šios organizacijos reikšmę jaunimui. Mugėn kviečiami ne tik svečiai, bet ypatingai jos nariai, joje skautavę ir jai vadovavę. Pasiraginkime vieni kitus dalyvauti šioje šventėje.

Kiekvienais metais skautija ruošia šią savo svarbiausią metinę šventę, skirtą visiškai prisistatyti visuomenei, padėkoti jai už palankumą, sudaryti progą su skautais susitikti ir tarpusavyje pasišmonėti. Per 45 metus mugė keitėsi. Vyresnieji prisimena laiką, kai mugės padėjo kiekvienai šeimai kurti savo namų lietuvišką aplinką. Kas sugebėjo – audė, drožinėjo, lipdė, piešė, mezgė, siuvo, dažė, kurdami "tautiškais motyvais" Lietuvą primenančios aplinkos papuošalus ir rakandus. Kas pats nemokėjo ar neturėjo laiko tokių dalykų pasigaminti, jais grožėjosi ir godžiai juos pirkė.

Pasikeitus sąlygoms, kai visa tai lengvai iš Lietuvos gaunama, labai sumažėjo tokio kūrybinio darbo poreikis, susiaurėjo skautiškų gaminių rinka. Tenka ieškoti naujos mugių formos. Vis daugiau pereinama į žaidimus ir vaišes, neužmirštant skautiško "matom - darom" principo. Dėl to mugėje ne tik vaikai, bet ir tėvai bei seneliai galės patys pamėginti tradicine širdelę papuošti, margutį numarginti ar kitokiais būdais

aktyviai dalyvauti. Galėsime pasivaikšinti mergaičių tunto vadovių paruoštais pietumis, užsukti į skaučių organizuojamą kavinę, nusipirkti gal sūrį, gal tortą, gal savo vaikučių pagamintą rankdarbį bei išmėginti savo laimę berniukų tunto surengtoje loterijoje. Visų mugės užsiėmimų neįvardinsi. Reikia ateiti ir pačiam pamatyti, ką skautukai, uoliai dirbdami visuomenei, parengė.

Cleveland, OH skautija

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė alkštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus



V. R. MATAS

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530



Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

DIRVA

SPORTO ŽINIOS

Klyvlendo LSK "Žaibo" krepšinio sekcija praneša, kad 2000-ųjų metų krepšinio pasiruošimo sezonas prasideda pagal šią tvarkaraštį:

Dievo Motinos parapijos salėje, kovo 11 d., šeštadienį:

1:00p.p.-2:30p.p. – berniukai ir mergaitės "molekulės" (1992 m. gimimo ir jaunesni);

2:30p.p.-4:00p.p. – berniukai ir mergaitės E klasės (1990-91 m. gimimo);

4:00p.p.-6:00p.p. – vyrai ir jaunieji A (1981-83 m. gimimo).

Boromeo kolegijos salėje, kovo 12 d., sekmadienį:

1:00p.p.-2:30p.p. – B mergaitės (1984-85 m. gimimo), mergaitės C (1986-87 m. gimimo) ir mergaitės D (1988-89 m. gim.);

2:30p.p.-4:00p.p. – berniukai B, C ir D klasių.

Primename, kad treniruotės jau vyksta Dievo Motinos parapijos salėje šia tvarka:

antradieniais, nuo 7:00 v.v. – vyrai ir jaunieji (A klasė);

ketvirtadieniais, nuo 7:00 v.v. – moterys ir mergaitės (A klasė).

Pastaba: Boromeo salėje treniruotės sekmadienį vyks tik kovo 12 d. Ateityje Boromeo salėje bus treniruojamasi tik šeštadieniais – tomis pačiomis valandomis. Dievo Motinos parapijos salėje savaitgalio treniruotės vyks tik šeštadieniais – tuo pačiu laiku.

Visų klasių "Žaibo" krepšininkus ir krepšininkes raginame būtinai atvykti į šias pradinės treniruotes. Taip pat kviečiame įsijungti į "Žaibo" eiles naujus lietuvių kilmės žaidėjus. Kreipkitės į **Vidą Tatarūną, tel. 440-209-0440.**

LSK "Žaibo" visų klasių krepšininkai rengiasi dalyvauti 2000 metų Šiaurės Amerikos lietuvių vyrų, moterų ir jaunių bei mergaičių A krepšinio pirmenybėse, kurios įvyks 2000 m. gegužės 5-7 d.d. Baltimorėje, MD ir jaunučių krepšinio pirmenybėse 2000 m. birželio 3-4 d.d., Hamiltone, Kanadoje.

"DIRVAI" AUKOJO:

Dr.V.Maurutis, Kirtland, OH 65
R.Veitas, Milton, MA 65
Dr.E.Čeicienė, St.Pete., FL 25
A.Domarkas, Highland, IN 25
V.Pleckaitis, Richmond, OH 25
V.Rack, Eastlake, OH 20
E.Račkauskienė, Dorch., MA 20
E.Švažienė, Orland Pk., IL 20
Kun.J.Kluonius, Holiday, FL 20
J.Šulaitis, St. Pete., FL 20
V.Memėnas, Bloomfield, MI 15
S.Milašius, Tonawanda, NY 15
P.Pagojus, Detroit, MI 15
K.Žalagėnas, Oak Lawn, IL 15
N.Glebus, Brunswick, OH .. 10
G.Repčys, Canada 10
J.Vaineikis, Oak Lawn, IL 10
E.Barskėtienė, Hinsdale, IL 5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

EILUTĖS IŠ LAIŠKŲ

Gerbiamieji:

Siunčiu prenumeratos mokestį ir auką "Dirvai".

"Dirva" – begaliniai idomus ir puikiai redaguojamas laikraštis. Yra tikras malonumas jį skaityti. Ačiū ir dėkui!

Su pagarba,

Kun. Juozas V.Kluonius

Paskutinė skiltis JUOKO STRĖLĖS

Parinko K. Balauginas

LIETUVIŠKAI KALBANTI PAPŪGA

Žvinklys laikraštyje rado skelbimą: "Parduodu papūgą, kuri kalba keturiom kalbom: angliškai, vokiškai, prancūziškai ir lietuviškai". Visa Žvinklių šeima mėgo paukščius, o čia – net lietuviškai kalbanti papūga! Kaip apsidžiaugs vaikai...

Nieko nelaukęs, Žvinklys nuskubėjo pas pardavėją.

– Sakyt, kiek jūs norit už papūgą? Ir ar ji tikrai kalba lietuviškai?

– Taip, tai mano geriausia papūga.

– Ir ji moka kalbėti lietuviškai? – vis negali atsidžiaugti Žvinklys.

– Ji kalba angliškai, vokiškai, prancūziškai ir lietuviškai – tvirtina savininkas.

– Tai už kiek ją parduodate?

– Tiesą sakant, būtų geriausia, jei jūs patys su ja susitartumėt!

KIRPYKLOJE

Drebančia ranka skusdamas barzdą, kirpėjas bando pradėti pokalbį su klientu:

– Man rodos, kad aš tamstą aptarnauju jau nebe pirmą kartą?

– Klystate, tie randai veide atsirado ne jūsų dėka, bet autoavarijoje!

NE TAIP SUPRATO

Viena moteris skundžiasi draugei, kad nesulaukianti vaikų, o norėtų turėti didelę šeimą. Draugė ima ją raminti:

– Matai, ne visiems sekasi! Mano kaimynas italas pasakojo, kad viena moteriškė Sicilijoje vienuolika dvykū iš eilės pagimdė!

– Ar gali man duoti to kaimyno telefoną?

– O kam tau reikia?

– Norėčiau paklausti, gal pažįsta tų kūdikių tėvą...



Irena Johansonienė po Vasario 16-ajai skirtų Mišių vaišina kava Cleveland, OH policininką, "Exultate" choro dainininką Simą Kijauską. Lino Johansono nuotr.



Cleveland, OH baltijiečių komiteto nariai, minint šio komiteto veiklos 20-metį. Iš kairės: Janis Ladusans, Vilmaras Kukainis, Maris Mantenieks, Gražina Kudukienė, LB apylinkės pirmininkas dr. Raimundas Šilkaitis, Beatričė Pautienienė, Ingrida Bublėnė, Elena Nainienė, Andreas Traks, Karin Russ, Haris Gzibovskis, Stela Sankalaitė ir Algis Pautienis.

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?
Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service



481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

SAVI
PAS SAVUS!

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000